

vetje

z vrtov
SV. FRANČIŠKA

Letnik LVII
November 1940
Štev. 11

Veliki oltar sv. Elizabete na Ljubnem
v Savinjski dolini.

Vsebinska 11. št. Samotni potnik 321. — Živimo s Cerkvijo 322. — Krščanska družina 325. — Sv. Elizabeta Turinška 327. — Jakoba, sveta in plemenita Rimljanka 328. — Jakobov Jezušček 330. — Frančiškanski apostolat 331. — Komunistični raj v besedi in dejanju 333. — Cerkev sv. Elizabete na Ljubnem v Savinjski dolini 336. — Sestanek voditeljev III. reda na Brezjah 337. — P. Valerijan Landergott - 70-letnik 339. — Frančiškova mladina: Veliki Frančiškovi križarji v Ljubljani 340. — Hrepenenje 340. — S. Marija Celina od Darovanja 341. — Misijonska poročila FMM s Kitajskega 345. — Razgled po svetu 347. — Pax et bonum 349. — In naj molijo za mrtve ... 352.

Celoletna naročnina »Cvetja« za leto 1940

Za Jugoslavijo 15 din.; za Italijo 10 lir; Za Nemčijo 1.50 m.; za Ameriko 1 dol.; za druge države protivrednost 24 din. — Posamezna številka 2 din. — Izhaja mesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja Franč. prov. sv. Križa. — Zastopnik dr. p. Stanko Marija Aljancič, O. F. M. prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek, O. F. M. — Uredništvo in upravnništvo »Cvetja« Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka ček. računa za Jugoslavijo: 11.495.

Natisnila frančiškanska tiskarna, Rocno, p. št. Vid nad Ljubljano (P. B. Markelj).

Rimsko serafinski koledar za leto 1940

N o v e m b e r

1 P	VO. PO.	Vsi svetniki	16 S	PO.	S. Neža As. dev., Gertruda,
2 S	PO.	Verne duše			
3 N		25. pobinkoštna (zahvalna, karitativna) n., B. Rajnerij	17 N		27. pobinkoštna nedelja
4 P		S. Karel Bor. šk., Vital	18 P		B. Salomea in Ivana d.
5 T		S. Moči (relikvije)	19 T	VO. PO.	Posveč. bazil. ss. Apostolov
6 S	Čm.	B. Marjeta d.	20 S		S. Elizabeta, zavet. 3. reda
7 Č	Čm.	B. Helena Enseldmina dev.	21 Č	VO.	S. Feliks Valois sp.
8 P		Osmina vseh svetih	22 P		Darovanje B. M. D.
9 S		Posveč. lateran. bazilike	23 S		S. Cecilija dev. in muč.
10 N		26. pobinkoštna nedelja	24 N		S. Klemen I. pap. in muč.
11 P		S. Andrej Av. sp., Trifon.	25 P	VO.	28. pobinkoštna nedelja
12 T	Čm.	S. Martin šk., S. Mena m.	26 T	PO.	S. Janez od Križa, c. uč.
13 S	PO.	B. Gabrijel in Janez, Mart.	27 S		S. Katarina dev. in muč.
14 Č	PO.	(Molitve za naše rajne)	28 Č	PO.	S. Leonard Port. sp.
15 P		S. Didak, sp.	29 P	PO.	B. Bernardin in Humil sp.
		S. Jozafat Kunccevič, šk., m.	30 S		S. Jakob Marški sp.
		S. Albert Vel. šk. in c. uč.			Serafinski vsi sveti
					S. Andrej apostol

Razlaga kratic: VO. = vesoljna odveza. PO. = popolni odpustek.

Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

r. z. z neom. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

(v lastni palači)

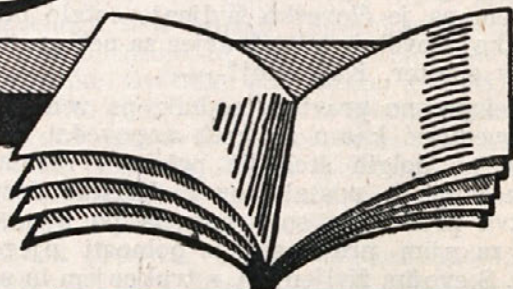
Obreduje hranilne vloge najugodnejše

*

Nove in stare vloge, ki so v celoti

vsak čas razpoložljive, obreduje po 4%, proti odpovedi 5%

CVETJE

Letnik LVII
Ljubljana

1940-XI.
November

P. KRIZOSTOM:

Samotni potnik

(Za verne duše.)

Sredi cvetja med grobovi
zapuščen in nem stoji...
Sam stoji med njimi,
ki že davno so odšli.
Danes pa so mrtvi se vrnili,
da bi živemu besedo govorili:

»Kaj je vse življenje tvoje?
Kaj bogastvo, kaj strasti?
Kaj hlepenje po ugodju?
To, kar mi smo zdaj,
boš kmalu tudi ti.
Zabredla ti je duša
v nebeških cest
na pota mračna
brez ognja zvezd.

Spoznal si greha ničnost,
spoznal temo gorja.
Zdaj veš, kaj je kesanje,
kaj je obup srca...

Davno je — saj pomniš —
ko stopal si ves mlad,
k nebeški mizi
poln svetih nad.

In to srce, ki zdaj je polno
najgnusnejših pregreh,
joka in zdihuje
po tistih svetih dneh...«

Sredi lučic med grobovi,
sredi med jesenskimi cvetovi
dviga potnik roke:

Nazaj vas kličem, dnevi mladi!
Čiste misli, pridite nazaj!
Nazaj, ve svetle želje!
Nazaj, detinski maj!

Nazaj, mladostna zvezda!
Gospod, svetlobe njene vir,
pridi in prinesi zbeganemu srcu
svoj presladki mir!

Sredi cvetja med grobovi
živ med mrtvimi stoji;
načrte dela za bodočnost —
življenje novo si gradi.

Živimo s Cerkvijo!

Največje, najstrašnejše in najusodnejše zlo, ki je zadelo človeštvo, je izvirni greh. Z njim je bilo razdejanost »kraljestvo božje v nas«, kraljestvo milosti, čemur je kot posledica sledila vsesplošna izguba pravice do zveličanja. S tem pa je človeško življenje ostalo prav za prav brez pravega smisla. Zakaj človek je bil ustvarjen za nebo, a to mu je po grehu postalo nedosegljiv smoter. Kaj torej? —

Bog, četudi neizprosno pravičen sodnik, pa vendar dobrotno usmiljeni Oče, je napovedujoč kazen za greh napovedal obenem tudi odrešenje. Napoved je po dolгих stoletjih prešla v resničnost, Beseda je meso postala, Sin božji je postal človek, Kristus Jezus, središče vse zgodovine. Ljudstva pred njim so hrepenela po njem, kot po svojem cilju in vsi veki za njim prejemajo iz polnosti njegovega božanstva milost za milostjo. S svojim življenjem, s trpljenjem in s smrtjo, skratka — z delom odrešenja — nam je namreč zopet pridobil v raju izgubljeno pravico do nebes. Zakaj vsem, kateri so Besedo sprejeli, je dala le-ista pravico, da postanejo otroci božji, kar pomeni, da je Jezus Kristus s svojim odrešilnim trpljenjem zaslužil posvečujočo milost, ki daje duši bogopodobnost in tako človeka povzdigne v božjega otroka.

Da bi pa sadov odrešenja mogli postati deležni vsi in vsak do konca vekov, je Kristus Gospod ustanovil versko družbo, Cerkev, ki naj pod vodstvom Svetega Duha čuva njegov nauk čist in nepokvarjen in posreduje človeštvu vseh dni milosti kalvarijske žrtve. Cerkev torej nadaljuje Kristusovo delovanje za posvečenje človeštva in zato upravičeno pravimo, da je Cerkev drugi Kristus, da je telo, ki mu je Kristus glava. Kakor je namreč telo živo samo dotlej, dokler je v zvezi z glavo ter brez nje ni možno življenje in delo, tako bi propadla Cerkev brez Kristusa. Kajti od njega in samo od njega ima svojo moč in svojo dejavnost, kar je sam jasno povedal v priliki o vinski trti in mladikah: »Če kdo ne ostane v meni, se kakor mladika vrže ven in usahne« (Jan 15, 6).

Kristus je torej kakor glava, Cerkev pa kakor telo. Glava in telo pa sta deležna istega življenja. Tudi Cerkev živi s Kristusom eno življenje, življenje skrivnostnega ali mističnega telesa. To telo ni ono isto, ki si ga je Kristus Jezus privzel iz Marije Device in ki ga ima zdaj v nebesih; tudi ni to ono telo, ki ga ima v presvetem Rešnjem Telesu pod podobama kruha in vina. To je posebno telo, ki ga ostvarja skrivnostna vez med Kristusom in Cerkvijo ter se zato imenuje skrivnostno telo.

Spričo tega je Kristus po Cerkvi svetu vedno in neprestano prisoten in tako more zopet in zopet obnavljati svoje življenje in delo odrešenja, ki ga je bil dovršil, ko je živel še v vidnem telesu na zemlji. In res leto za letom obnavlja Gospod v svetih opravilih svoje Cerkve najvažnejše dogodke iz dela odrešenja, kar vse je sveta Cerkev razvrstila, ustanovila razne praznike ter jih skupaj z nedeljami, po stalnem načelu med seboj urejene in na dobo enega leta razdeljene poimenovala cerkveno leto.

Za naše odrešenje najbolj pomenljivega dogodka, Gospodove smrti na križu, se spominjamo pri sveti maši vsak dan in zlasti vsako nedeljo. Poleg tega vsakdanjega spomina pa hočemo za največje skrivnosti Gospodovega življenja še posebne dni, posebne praznike. Spominjamo pa se skrivnosti iz Gospodovega življenja ne samo kot zgodovinskih dogod-

kov, ki so zdavna minili, ampak te skrivnosti se v svetih cerkvenih opravilih kakor na novo, živo in resnično vršijo pred našimi očmi. Sveti Leon Veliki je rekel: »Poročila, besede evangelijev in prerokb na nas tako vplivajo, da Gospodovega rojstva prav za prav ne praznujemo kot nekaj preteklega, ampak kakor da bi se pred nami vršilo.« Jezus Kristus, ki je za nas prišel na svet, trpel in umrl, od mrtvih vstal, živi med nami in se za nas še vedno skrivnostno daruje ter nas posvečuje.

Jedro cerkvenega leta tvorijo Gospodovi prazniki. A zaradi najtesnejše zveze med Jezusom in Marijo, uvršča Cerkev v cerkveno leto tudi Marijine praznike. Svetnike pa častimo kot prijatelje božje in brate Jezusa Kristusa; zato tudi njih spomin vpletamo med Gospodove in Marijine praznike. Tako nam sveta Cerkev hoče z apostolom svetim Pavlom reči, da bi »oblekli Gospoda Jezusa Kristusa« (Rim 13, 14), da bi ga vedno bolj spoznali in ljubili, posnemali njegove kreposti, pa tudi kreposti Device Marije in svetnikov božjih.

Razume se, da prazniki, ki tvorijo cerkveno leto, niso nastali vsi obenem; nekateri pač prej, drugi pozneje. Najstarejša praznična dneva sta poleg nedelj Velika noč in Binkošti. Pozneje je bil vpeljan Božič. Božič kot praznik milosti polnega Gospodovega rojstva, s katerim se je naše odrešenje začelo, in Velika noč, praznik Gospodove smrti in njegovega vstajenja, s katerim je bilo naše odrešenje končano, — ta dva praznika razmejujeta cerkveno leto v dve dobi: v božično dobo in v velikonočno dobo. Božična doba traja od prve adventne nedelje do prve predpostne nedelje. Velikonočna doba pa traja od prve predpostne pa do prve adventne nedelje. Veliki dogodek glavnega praznika ožarja vso dobo in daje nedeljam, pa tudi dnevom med tednom poseben značaj. Skrivnost, kateri je posvečen glavni praznik, določuje duha, ki preveva vso dobo, naj je to duh svetega veselja in navdušenja, ali žalosti, resnobe in spokornosti.

Ker je cerkveno leto obnavljanje zgodbe našega odrešenja, je doživljanje cerkvenega leta, je življenje s Cerkvijo za vernike nujno potrebno. Verniki so namreč udje skrivnostnega telesa — Cerkve, so stanice, ki sestavljajo Kristusovo skrivnostno telo. Vsaka stanica telesa pa živi ono isto življenje, katerega živi celo telo. Torej živijo tudi verniki ono isto življenje, ki ga živi Cerkev, ki ga živi Kristus, seveda, če sami ne stavijo zaprek, da so tega življenja soudeleženi. Kako se tega božjega življenja soudeležujemo tekom leta, nam kaže Cerkev s svojim bogoslužjem, s svojimi svetimi opravili. Za vsaki dan v letu je Cerkev izbrala iz svetega pisma take odlomke in sestavila take molitve, ki nas za tisti dan najprimerneje približajo h Kristusu — Gospodu, viru vseh milosti in nadnaravnega življenja, k našemu Odrešeniku in Posvečevalcu.

V pozni jeseni, ko se cerkveno leto nagiba že h koncu, praznuje sveta Cerkev dva pomenljiva praznika: **praznik vseh svetnikov in spomin vseh vernih duš.**

Že v četrtem stoletju, ko je komaj ponehalo preganjanje v rimski državi, so vzhodni kristjani začeli slaviti vse svete mučence s praznikom na prvo nedeljo po Binkošti. V Rimu je enak praznik uvedel papež Bonifacij IV., ko je nekdanji poganški tempelj posvetil v cerkev sv. Marije pri mučencih. Ta praznik vseh mučencev so kasneje spremenili v praznik vseh svetnikov in papež Gregorij IV. ga je prestavil na prvi november.

Praznik vseh svetnikov je vsakoletni spomin vesoljne zmagoslavne Cerkve. Svetniki so plemeniti in veličastni triumf Kristusa Kralja. Bili so, kar smo mi — slabotni ljudje. A z zvestim sodelovanjem z milostjo

božjo so se na zemlji izoblikovali v to, v kar naj se oblikujemo tudi mi: da postanemo vse čistejši odsvit Vse Svetosti. In zdaj so v nebesih to, kar naj po božji volji za večno postanemo tudi mi. Pot, ki so po njej hodili na zemlji, je ista, ki po njej moramo hoditi tudi mi, pot Kristusove zakonodaje, razglašene v osmerih blagrih govora na gori: »Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Blagor, — — blagor.«

Francišškanski nagrobni
spomenik na Brezjah

Jedrna misel tega praznika je: »To je volja božja, da se posvetite« (1 Tes 4, 3). Ker pa smo v izpolnjevanju tega silno slabotni, prosi sveta Cerkev: »Vsemogočni večni Bog, ki daješ, da zasluge vseh Tvojih svetnikov slavimo en praznik, prosimo Te, ki si število priprošnjikov umnožil, podari nam zaželjeno bogastvo Svojega usmiljenja.«

Drugi dan po Vseh svetnikih je **spominski dan duš v vicah**. Uvedel je ta spomin opat benediktinskega samostana v Cluny, sveti Odilo, leta 998. Iz benediktinskih samostanov se je ta navada razširila najprej po Franciji in Nemčiji, pozneje tudi drugod.

Dan drugega novembra je posvečen delu za trpeče duše v vicah. Papež Pij X. je za ta dan dovolil popolni odpustek, ki ga moremo prejeti tolikokrat, kolikorkrat od opoldne 1. novembra do polnoči 2. novembra obiščemo cerkev in tam molimo v namen sv. očeta šestkrat očenaš, zdravamarijo in čast bodi. Prejeti je treba tudi sv. zakramente. Papež Benedikt XV. je dovolil za ta dan duhovnikom tri sv. maše, da bi po božjem neskončnem usmiljenju bilo rešenih čim več trpečih duš. S sveto Cerkvijo molimo še mi: O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernih, podeli dušam Svojih služabnikov in služabnic odpuščenje vseh grehov, da usmiljenje, ki so ga vedno želele, s pobožnimi prošnjami dosežejo.

»Sveta in zveličavna je misel, moliti za rajne, da bi bili rešeni grehov« (2 Mkb 12, 46). »S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo« (Mt 7, 2).

Krščanska družina

Oče in mati.

Da, lepo in krščansko vzgojiti svoje otroke je naravnost božanska umetnost. A žal, da je takih umetnikov med modernimi starši vedno manj. Iz tega pa nujno sledi, kar pravi latinski pregovor: Česar kdo nima, ne more dati! Moderni starši imajo sami vedno manj smisla za lepo krščansko življenje, zato tudi svojih otrok ne morejo v krščanskem duhu vzgajati, ko bi tudi hoteli. Kajti če kdo, je otrok, ki so ga še bolj oči kot pamet, potreben živega zgleda svojih staršev, ki so za enkrat še najvišji na njegovem obzorju.

A če pravim, da je krščansko vzgojiti svoje otroke naravnost božanska umetnost, s tem ne mislim reči, da bi morali starši to umetnost prej cela leta študirati, preden bi smeli od njih pričakovati takega umotvora, kot je lepo krščansko vzgojen otrok. Po mojem je vzgoja, tudi krščanska vzgoja doma, še bolj pa po šolah, le preveč izumetničena. Vse mogoče moderna vzgojna znanost zahteva od vzgojiteljev mladine in poudarja, kako potrebno je, če naj bo vzgoja uspešna.

Ne rečem, da bi za starše ne bilo dobro malo vzgojeslovne znanosti. Pravim pa, da so bili nekdanji dobri katoliški starši, ki so bili nepismeni, boljši vzgojitelji kot moderni vzgojeslovno izobraženi. Kaj je večina staršev svetniških vzorov vedela o kaki znanstveni vzgoji? Kako je treba otroke telesno spraviti na trdne noge, je staršem, zlasti materam, dala narava, oz. Stvarnik narave, kakor živalim. Kako jih je treba vzgajati v božje otroke, jim je narekovala globoka, živa krščanska zavest, da bodo enkrat pred Bogom, ki jim jih je dal, od vsakega posameznika polagali račun, ali so storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da ga usmerijo proti končnemu cilju. Ta zavest je bila njihovo najboljše vzgojeslovje, pa tudi najuspešnejše. Iz rok takih staršev je človeška družba dobivala krasne krščanske originale, katerim so vtisnili nekaj svojega osebnega, medtem ko ji moderni katoliški starši, pri katerih mora umetna vzgoja nadomeščati duha, dobavljajo le neke strojne izdelke.

Zato, oče in mati, ne mislita, da vama bom v naslednjem začel znanstveno, podrobno in potanko razlagati, kako morata vzgajati svoje otroke, če hočeta res kaj poštenega vzgojiti. Kar vama imam glede tega še povedati, je le nekaj splošnih navodil in opozoril, nabranih izkušenj drugih staršev, ki bi vama radi prihranili tako drago in često še prepozno lastno skušnjo. Glavno pa je in ostane, da se kot krščanski oče in krščanska mati živo zavedata svojega vzvišenega dostojanstva in odgovornosti polnega zvanja. Da sta namreč dvorna založnika najvišjega Kralja, poklicana, iz svojih otrok, ki so po naravi otroci jeze in greha, a po milosti otroci božji, vzgojiti take umotvore, da bodo enkrat vredni krasiti zlate nebeške dvore. Pred to zavestjo in dolžnostjo se mora vse drugo umakniti v ozadje.

Sicer vama tudi v tem slučaju nihče ne more jamčiti, da se vama bodo ti živi umotvori v polni meri posrečili in vredni postali rajskih dvorov. Kajti poleg vaju je še mnogo drugih vzgojiteljev vajinih otrok, doma kot izven doma. Če se vidva zavedata svoje dolžnosti, se je morda marsikak drugi ne. S svojim slabim zgledom, če ne morda celo z zlohotnim pohujševanjem, podira tisto, kar vidva s trdom in ljubeznijo

zidata. In kdo ve, kako bo svet oblikoval vajine otroke, ko jih bosta morala pustiti izpod domačega krova. Toda eno sladko zavest bosta v vsakem slučaju imela in enega advokata pred večnim Sodnikom, da sta storila, kar je bilo v vajini moči za časno in večno srečo vajinih otrok. Pa še tolažljivo upanje povrhu, da se otroci, ki so bili od staršev lepo vzgojeni, redko trajno zgube. Kapital dobre domače vzgoje je težko do zadnjega dinarja zapraviti. Taki otroci se po norih letih ali vsaj na stara leta, vrnejo na pota vere, po katerih se jim v globini srca vedno toži.

Na nekaj bi vaju pri oblikovanju teh živih umotvorov za rajske dvore posebno rad opozoril. Na to, da morajo biti delo obeh, v lepem soglasju, z združenimi močmi in medsebojnim spopolnjevanjem. Kakor sta namreč dva potrebna za novo človeško bitje, oče in mati, tako sta tudi dva potrebna za njegovo pravilno vzgojo, oče in mati. Otroci, ki jih nista likala oba, navadno niso, kakor pravimo, harmonično vzgojeni, tako da bi imeli, po domače povedano, glavo in srce, pa oboje na pravem koncu.

Že zgoraj omenjeni strokovnjak v vzgojeslovju, F. Foerster, pravi, da je popoln značaj harmonična sestavina moških in ženskih lastnosti. Človek s samo moško glavo, brez čutečega ženskega srca, je prav tako nekaj enostranskega in nepopolnega, kot človek s samo ženskim srcem brez moške glave. Oboje mora imeti, pa oboje na pravem koncu, tak je popoln človek. Da pri moškem prvači glava, pri ženski pa srce, to harmonije ne kali, ampak jo medsebojno v obeh spolih uravnovešča.

Da bo v otroku postavljen temelj tej harmoniji med moškim in ženskim elementom, ga morata likati moška očetova in ženska materina roka. Oče mora v njih dušo položiti temelj za vzgojo glave, mati pa temelj za vzgojo srca. Oče jim mora zavleči v dušo seme moških lastnosti, mati pa seme ženskih lastnosti. Tako mora biti v redu narave, enako v redu nadnarave, ki zida na naravi. Ako ni tako, bo tudi vsa poznejša vzgoja bolj ali manj nenormalno potekala, ker je bil temelj domače vzgoje pogrešen.

Ali nam ne izpričuje tega življenje? Otroci, ki jih je iz katerega koli vzroka vzgajala le očetova roka, so bolj glava kot srce, ne samo dečki, ampak tudi deklice. Manjka jim ženskega, srčnega elementa. Nasprotno pa, če jih je likala le materina roka, so bolj srce kot glava, tudi dečki, ne samo deklice. Manjka jim moškega elementa. Preveč so vosek, v katerega lahko vsak svoje figure vrezava. In če se danes splošno toži, da nimamo več pravih, klenih moških značajev, ni zadnji vzrok ta, ker se morajo povečini le matere ukvarjati z vzgojo otrok, očetje kvečjemu za njihove telesne potrebe skrbe. V tako zvani klasični grški in rimski dobi je bilo vsaj glede dečkov ravno narobe. Bili so predvsem pod vplivom očeta, vojaka, politika, ki jih je zgodaj vzel v svojo šolo. Zato so postali hladni, drzni vojaški značaji, pri katerih srce ni imelo dosti govoriti.

Eni kot drugi so nezreli sadovi na drevesu življenja. Onim klasične dobe je manjkalo srčnega elementa, ki ga mora otrokom dati prva vzgojiteljica: mati. Modernim veternikom pa manjka moškega elementa, ki ga jim mora dati prvi vzgojitelj oče. Normalno vzgojen otrok, zlasti božji otrok, mora biti lep akord, sozvočje umskega in srčnega, naravnega in nadnaravnega elementa. Zato ga morata z besedo, zgledom in molitvijo likati dober, živoveren krščanski oče in prav taka krščanska mati. Takih očetov in mater nam dobri Bog znova nakloni in oveseljeni bomo!

Sveta Elizabeta Turinška

zavetnica tretjega reda

(19. november)

Prva nemška tretjerednica in zavetnica vseh tretjerednikov, mati stiskanih in trpečih, kneginja ljubezni, ponos Nemčije — to so častni naslovi, pod katerimi so se sodobniki in poznejši rodovi spominjali svete Elizabete. Rodila se je leta 1207. kot hči ogrskega kralja Andreja II. Komaj štiriletna je prišla na dvor turinškega deželnega kneza, ki jo je zasnubil za svojega sina Ludvika. Njena plemenita duša se je vedno bolj in bolj svetila. Globoko je ljubila Kristusa in trpeče ude Kristusove Cerkve. V zakonu z Ludvikom je bila nad vse srečna, posebno ker

Sveta Elizabeta na begu

ji je mladi knez puščal vso prostost pri delu za bližnjega. Elizabeta je v Eisenachu zgradila bolnišnico in bila najbolj srečna, kadar je mogla sama streči bolnikom. Ob času lakote je dnevno nasitila 900 ljudi. Spletke ošabnih dvorjanov in dvornih gospa je junaško prenašala. Pri tem ji je sam Bog čudovito pomagal. Le spomnimo se na čudež z rožami in na Križanega, ki je ležal v postelji njenega moža mesto gobavca. Čakale pa so jo še težke preizkušnje. Njen mož Ludvik je leta 1227. umrl na križarskem pohodu. To je bil hud udarec za Elizabeto. Toda ni se pritoževala. Kmalu nato je morala zapustiti grad Wartburg, odkoder so jo z njenimi otroki vred pregnali bratje deželnega kneza. V Eisenachu so ji odkazali za bivališče neki hlev. Sedaj je šele Elizabeta pokazala, kako plemenita je njena duša. V tem hudem trpljenju ni klonila, šla je k frančiškankam in prosila častite očete, naj zapojo

Te Deum v zahvalo za milost, da sme trpeti za Kristusa. Kmalu pa se je z vsemi častmi povrnila na Wartburg. Sam cesar Friderik II. jo je zaprosil za roko. Toda Elizabeta je bila že zaročena s svetim uboštvom. V Mar-

burgu si je dala zgraditi hišico poleg frančiškanske cerkvice. Tam je v tretjeredni obleki živela tiho samostansko življenje, negovala bolnike ter voljno in ponižno spolnjevala stroga navodila svojega spovednika Konrada. Rešena vsega zemeljskega se je 17. novembra l. 1231. preselila h Gospodu. Na njenem grobu se je zgodilo toliko čudežev, da jo je že leta 1235. papež Gregorij IX. slovesno prištel med svetnike.

Premišljevanje: Elizabeta, naš vzor

1) **Elizabeta je bila ponižna kljub visokemu položaju.** Čeprav je bila po rojstvu in stanu nad drugimi, je vendarle ubogala Odrešenikov opomin: »Kdor je največji med vami, naj bo kakor najmanjši« (Lk 22, 26). Svojo krono je položila k nogam Gospodovim in postala služabnica vseh. Vedno se je uklanjala Bogu, naj ji je dajal ali jemal. — Posnemaj jo v tej čednosti!

2. **Elizabeta je bila močna v ljubezni.** Domačim je bila dobra gospodarica, podanikom dobra mati, ubožcem in bolnikom neutrudna strežnica. Celo svoje nasprotnike je premagala s svojo junaško ljubeznijo. Njeno načelo je bilo: »Kdor bližnjega ljubi, je postavlo dopolnil.« — Zapomni si tudi ti: Ljubezen vse premaga!

3. **Elizabeta je bila močna v trpljenju.** Koliko neusmiljenja in ne hvaležnosti je žela za svoje dobrote! K temu se je še pridružila prezgodnja smrt njenega srčno ljubljenega moža in izgnanstvo iz Wartburga. Toda sredi vseh težav je še vedno mislila na Boga! Vedela je za apostorlove besede: »Kolikor s Kristusom trpite, se veselite, da se boste tudi v razodetju njegovega veličastva veselili in radovali« (1 Petr 4, 13). Daruj tudi ti Gospodu cvetje ponižnosti, ljubezni in veselja v trpljenju!

Cerkvena molitev

Molimo. Usmiljeni Bog, razsvetli srca Svojih vernih; daj da bomo na priprošnjo svete Elizabete zemeljsko srečo zaničevali in se nebeške tolažbe vedno veselili. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

P. SALEZIJ:

Jakóba, sveta in plemenita Rimljanka

V spodnji cerkvi Frančiškove bazilike v Assisiju stoji priprost spomenik z napisom: **Tukaj počiva Jakoba, sveta in plemenita Rimljanka.** To je tista plemenita rimska gospa, ki je velikodušno skrbela za našega sv. ustanovitelja in mu pripravljala primerno jed za njegov slabotni želodec. Kadar koli je prišel v Rim, je našel v njeni hiši postrežbo in prenočišče. Dasi se je drugače ogibal ženske družbe, je živel z le-to gospo v svetem prijateljstvu ter jo je pri svojih bratih imenoval »brat Jakob«. Njeno ime je bilo torej Jakoba in poročena je bila z Gracijanom Frangipani. V južnem delu Rima je bila njihova palača (tkzv. Settesoli). Tema zakonskima sta se rodila dva sinova, izmed katerih je mlajši kmalu umrl, še prej pa je dal slovo svetu sam gospodar Gracijan. To je bilo l. 1217. Gracijan Frangipani je bil v sporu s finančno upravo sv. Stolice; po njegovi smrti pa je vdova Jakoba, najbrž pod vplivom Frančiškovim, v kratkem čau uredila vso zadevo ter sporne pravice prostovoljno odstopila sv. Cerkvi. Zelo verjetno je, da so se po njenem prizadevanju in

posredovanju Frančiškovi bratje naselili v Rimu, v njegovem ubožnem delu onstran Tibere.

O tem svetem in duhovnem prijateljstvu med sv. Frančiškom in gospo Jakobo nam zgodovinarji ne poročajo mnogo. Le parkrat omenjajo gospo v življenju Frančiškovem. Ko je nekoč naš serafinski oče zapuščal Rim, ji je dal v slovo jagenjčka, ki ga je prejel v dar. V svoji zadnji bolezni je bil ravno napisal pisemce, da bi ga sel nesel v Rim. V njem je prosil gospo Jakobo, naj čimprej pride v Assisi in prinese s sabo: pepelnato-siv prt, platno za pokritje obraza, zglavnik in več sveč, obenem pa še tisto sladko pecivo, ki mu je je večkrat pripravila. Komaj je hotel sel odnesti pismo v Rim, že je prišla Jakoba s številnim spremstvom pred porciunkulsko porto in je tudi že imela s sabo vse, kar je želel sv. Frančišek. Sporočili so to sv. očetu in veleli je, naj gospa pride v njegovo celico, češ, da zanjo, ki je »brat Jakoba« ne velja klavzura. (Seveda še tedaj niso bili tako strogi predpisi glede klavzure in če bi tudi bili, bi lahko dal sv. Frančišek kot višji predstojnik spregled.) Žalostno-veselo je bilo to svidenje! Po veličastnem pogrebu je potem odpotovala v Rim. Pa se je par let pred smrtjo vrnila, ko je bila poprej uredila svoje svetne stvari. L. 1237. je s svojim sinom in dedičem potrdila podložnim in uslužbencem svoje hribovite trdnjave Marino gotove pravice in prostosti, ki so jih že uživali. To je zadnji dokument njene plemenitosti in pravega krščanskega čutenja. Podložnih ni smatrala za sužnje, ampak za enakopravne soljudi in brate v Kristusu. Njen sin se je tako zelo navzel njenega duha, ki je bil v veliki meri prav za prav Frančiškov, da je pri podložnih radi svoje dobrote zadobil priimek »oče«. V testamentu je določil, da preide vse njegovo premoženje v dobro ubožcev, če bi umrl brez potomstva. Potem ko je gospa Jakoba Settesoli prepuстила domačijo svojemu sinu, je prišla v Assisi, da tam preživi zadnje dneve svojega življenja, kjer je vse razodevalo Frančiškovega duha serafinske ljubezni in odpovedi. Prosta svetnih skrbi se je posvečala samo svoji duši. Kakor splošno sodijo, je že po dveh letih, t. j. l. 1239., kar najlepše dokončala tek svojega življenja, tako da je zaslužila kratek pa pomenljiv nagrobni napis, ki sem ga podal v začetku. (Vide Ordensdirektor l. 1939., št. 5, pp. 139—142.)

Ni gotovo, če je bila ta plemenita rimska gospa v tretjem redu sv. Frančiška. Mnogi pisatelji to potrjujejo; tudi jo neka stara slika nad njenim grobom predstavlja v tretjeredniški obleki. Gotovo je, da je vsekoli živela v duhu sv. Frančiška ter skušala prenesti v dejanje, kar je od njega slišala. In to je glavno. Skušajmo jo posnemati! Zlasti v miroljubnosti in duhovnem ubožstvu. Kako je moderni svet prepirljiv, kako si hoče čim več nagrabiti, ne ozira se na druge! Gospa Jakoba je bila vsa drugačna. Globokočuteče srce je imela do podložnih. Privoščila je tudi njim človeka vredno življenje. In v tem jo je posnemal tudi njen sin. Posnemal bi jo naj tudi naš čas, ki vedno bolj odkriva socialne krivice. Čim bolj so se ljudje oddaljili od krščanstva, tem bolj se v vsem gospodarstvu in socialnem življenju odraža tkzv. »sveti« egoizem. Medtem ko so n. pr. kmetije dejanski socializirane in kmetje ne dobe za svoje pridelke niti plačaneja svojega dela, pa kapitalistom nosi stroj in še marsikaj drugega bogate dobičke, delavci pa dobe večkrat prav za prav le večjo ali manjšo nagrado. Tudi ni prav, če so razni pridelki precej polovico in še več vredni, ko pridejo v roke prekupčevalcev in drugih trgovcev. V vsem tem ne vlada ne Kristusov, ne Frančiškov duh, tudi ne krščanska praksa plemenite rimske gospe Jakobe Settesolijske. Naj bi odgovorni faktorji pravočasno spregledali, da ne bo prepozno!

Jakobov Jezušček

(Nadaljevanje.)

Klement je opazoval Jakoba in vest se mu je oglasila, ko je v skrinjico sv. Antona padel novec. Občudoval je Jakobovo duševno gibčnost, obenem ga je motil neprijeten občutek, da vara gospoda Jakoba, kar svetniku, naprošenemu za pomoč, ne bo všeč.

»Sedem in sedemdeset let sva se gledala,« mu je pravil stari možak. »On se ni postaral in — na mojo besedo — jaz tudi ne! Bog se usmili starega fanta, ki se ni mogel postarati.«

Dnevi, ki so minevali od tedaj, ko je bil gospod opozorjen, pa do božiča, so bili za cerkovnika težka preskušnja. Sleherno jutro je starec prišel po maši v zakristijo in v strahu povprašal, ali se je pogrešani kipec našel. Klement je vselej zmajal z glavo in rekel: »Bojim se, da ga bomo težko našli, gospod Jakob.« In gospod Jakob je vselej vzdihnil in rekel: »Saj ga boste še iskali, kajne? Klement, dečko moj... Sv. Anton me še nikdar ni pustil na cedilu.«

Toda zdelo se je, da bo sv. Anton slednjič vendarle tako storil. Gospod Jakob je po spovedovanju na božični večer poiskal Klementa in ga vprašal ves zaskrbljen, kako je z njegovo zadevo. Sv. Anton ga ne bo pustil na cedilu, čeprav je tako videti!

Klement je zmajal z glavo. Odgrnil je zaveso in dovolil, da si gospod Jakob ogleda jaslice z novim Detetom v plenicah. Nežno in očarljivo Detece, a za Jakoba brez privlačnosti. —

Stari Jakob je tiho strmel predse — dolgo ni našel besede. Nato je z medlim glasom dejal: »Mogoče ga bo sv. Anton našel preden odidem. Še tri dni ostanem. Toda rad bi, da bi bil tu za božični dan.«

Klement je videl, kako mu je tečejo solze po licih. Letošnji božič bo imel pokvarjen.

Bratovščina sv. Perpetue je bila z novim Jezuščkom zadovoljna. Vsi so bili mnenja, da je oni že doslužil. Na praznik nedolžnih otročičev je Jakob zadnjikrat prišel k maši. Popoldne se bo selil. Klement ga je našel, ko je klečal pred jasicami in požira solze. Sv. Anton je gospoda Jakoba pustil na cedilu — ali bolje — Klement... Toda on ni mogel za to.

Misel za mislijo se je utrinjala v cerkovnikovi glavi. Nenadoma ga je obšlo kakor navdahnjenje. Stopil je k Jakobu in ga potrepljal po ramenih:

»Če ga najdemo do osmine sv. Treh kraljev,« je zašepetal, »pridem po vas in vas odpeljem s seboj.«

Ves načrt je imel v mislih že izdelan. Župnik bo med prazniki za dan, dva odsoten. Takrat ne bo nobene težave, položiti staro podobo v jaslice za kako uro in povabiti ubogega starega Jakoba, naj si ogleda jaslice, kakršnih je bil navajen. Starega Jakoba objokano obličje se je ob tem predlogu razjasnilo.

Popoldne je prišla gospa Polona po svojega varovanca in odpeljala sta se v novi dom na drugem koncu mesta.

Naslednjega dne je šel cerkovnik nekoliko plaho iskat zavrženi kipec. Hotel se je prepričati, ali je vse v redu, preden bo izvedel svojo zvijačo. Toda glej — zavoja s kipcem ni bilo več. Kaj naj to pomeni? Ali se je morda sv. Anton maščeval nad njim? Ali pa je uresničil njegovo izmišljotino? Nekoliko pozneje se je skrivnost čisto preprosto razrešila.

Ko je vprašal župnikovo gospodinjo Lenčko, ali morda slučajno ve, kam je izginilo Detece, se je glasil odgovor: »O, da, seveda. Ali gospod Klement ne vedo, da so ga gospod župnik dali misijonskim sestram, da ga pošljejo zamorčkom?« No, Bog ve koliko ne bo zalegel, je menila Lenčka, saj se bo gotovo zmečkal, ko bo moral na tako dolgo pot, pa naj bo še tako dobro zaviti.

»Bodi — ni ga več,« je rekel Klement žalostno. »Ubogi stari Jakob!«

O svetih Treh kraljih je Klement prejel pisemce od starega Jakoba. V pismu je stalo, da se je starčka lotilo domotožje in potrlost. Klementa je to vznemirilo. Potrť — to se pravi, da se je ubožca spet polastila stara skušnjava — da bi se zvedril, se je začel vdajati pijači. Strašno rad bi Jakob vedel, kaj je s pogrešanim Jezuščkom. Še vedno je naskakoval sv. Antona; vse domotožje in vsa potrlost nista mogla omajati starčkove vere v svetnika.

»Le iščite naprej. Klement,« je pisal. »Še en teden imate časa in saj me ne boste pozabili priti iskat, ko ga boste našli.«

Jakobove hrepeneče besede so šle Klementu do srca. Napisal mu je vzpodbudilno pismo in priložil kovača za tobak. To je bila nekaka preteveza, da je lahko povedal resnico, da Dete še vedno pogrešajo — kako končno veljavno pogrešajo, tega si ni upal povedati. To bi starčka samo užalilo, ko ga je tako ljubko pustil na cedilu.

Klement se ni zmotil v svojem sumu o prijateljevi slabosti. Gospoda Jakoba je nova okolica strašno potrla. Vsako jutro je šel k maši v moderno, novo cerkev. Vsako popoldne je spet šel na obisk k sv. Antonu, da bi izvelkel iz njega uslišanje.

Ta sveti Anton je bil nenavaden. Bil je brez Jezuščka. Ni bil to kak prevrat proti ustaljenemu običaju, ki bi ga bil zapustil kipar, marveč kriva je bila nezgoda. Kos napušča se je porušil na soho in jo poškodoval. In dokler niso mogli kipa popraviti, je sv. Anton ostal brez Otroka. Gospod Jakob bi to utegnil imeti za kazen, ker je svetnik tako odlašal z vrnitvijo Jakobovega Jezuščka. Toda zadovoljil se je s takim sv. Antonom, kakršnega je pač dobil.

(Konec prihodnjic.)

Dr. P. HILARIN FELDER, O. M. Cap. — ATOM:

Frančiškanski apostolat

(Nadaljevanje)

Večino Bertoldovih pridig, najsi so bile že določene za nedelje, za praznike Gospodove in svetnikov, za razne prilike in stanove, moramo označiti kot dogmatično poglobljene in utemeljene npravnostne pridige. Izredno velikokrat v njih nastopa proti krivoverstvom svojega časa. Z ozirom na rovarjenja krivovercev in na potrebe svojih poslušalcev je navadno v vsakem svojih govorov pri jutranji službi božji, vmes vtaknil tudi pouk o veri. Poleg tega pa imamo od njega tudi prave dogmatične pridige, posebno o zakramentih. Toda tudi te niso, da ne govorimo o npravnostnih pridigah, nikdar samo poučne; vedno in povsod se v njih pozna pogled na življenje, na prakso, na npravne slabosti, na katerih je bolehal tedanji svet. Že Roger Bacon ga zato predstavlja kot nedosegljiv vzor frančiškanskega ljudskega govornika.

Vendar Bacon pri tej svoji sodbi ne misli samo na praktično vsebino, temveč morda še veliko bolj na v resnici ljudski način izde-

lane Bertoldove govore, v nasprotju s težkim slogom mnogih njegovih sodobnikov.

Do 11. stoletja so pridigarji imeli navado, da so sveto pismo enostavno razlagali in pokazali uporabo popolnoma po vzorcu cerkvenih govorov sv. očetov. S tem pa, da je vodilno vlogo prevzela sholastika, je postal ta način pridiganja vedno redkejši. Sicer je ostalo sveto pismo tudi zdaj glavni vir, iz katerega je črpalo cerkveno govorništvo kakor tudi znanstveno bogoslovje. Anzelm Kenterberiški (umrl 1109) »oče sholastike« izrecno ugotavlja: »Mi ne moremo pridigati in učiti ničesar, kar bi v resnici služilo v duhovno dobrobit, če naš pouk ne izvira iz sv. pisma, ki ga oploja duh božji, ali pa če se nanj ne ozira.« Kljub napredujočemu razumskemu stremljenju po nadčutnem spoznanju (spekulaciji), se je to prepričanje med 13. in 14. stol. v vseh šolah še odločneje izražalo.

Kakor pa je sholastika namesto tekočega svetopisemskega besedila vedno bolj dopuščala, da so prihajale na njih mesto sentence (misli) in z njim tudi sistematično raziskovanje navdihnjenih knjig, tako so tudi pridigarji s svoje strani najraje vzeli posamezne izreke za predmet svojega vsakokratnega govora in so to »snov« na podlagi sholastičnega načina po svoje izdelovali. Navaden cerkveni govor se je moral tako polagoma umakniti umetniškemu govoru. Jasne razdelitve, natančno razčlenjene razporedbe, logična sestava in zgraditev celega govora so bile prednosti novega načina pridiganja. Toda, le prelahko in prepogosto so te šle na račun nazornega in življenja polnega ljudskega, v dušo segajočega govora. Da, postale so tako rekoč poguba cerkvenega govorništva, kakor hitro se je sholastični (to je šolski) način pridiganja sprevrgel v razumske ostroumnosti in igračkanja. To se je žal premnogokrat zgodilo, odkar se je sredi 13. stoletja aristotelično-porfirianski nauk o razumoslovju v bogoslovnih šolah udomačil. Zdelo se je, da večina pridigarjev zdaj pozablja, da je edini cilj njihovega govora ta, da poslušalce v veri pouče in utrdijo ter jih navajajo k bogoljubnemu življenju. Namesto tega so svojo pozornost obračali samo na neskončno polovičenje besedila in misli, na razne razdelitve in razčlenjenja na prazno besedičenje in blagoglasje. Zdi se, kakor da bi mislili edino le na to, da bi dovršili govorniške pajčevine, v katere naj bi se vjela srca in misli poslušalcev. O modrosti in sili pravega ljudskega govora ta šolska pridiga ni kazala več skoro nobenega sledu.

Za svetega Frančiška in njegove neposredne učence ni bilo nobene nevarnosti, da bi se nalezli tega neprimernega načina pridiganja. Oni so prišli iz življenja in ne iz sob učenjakov. Njihova pridiga zato ni imela na sebi nič šolskega, priučenega ali rokodelskega. Bila je naraven izliv njihove gorečnosti za duše, ki jo je preveval božji duh, ki ni poznal drugega cilja, kakor spreobrnjenje in zboljšanje človeštva, »pokoro«. Žal, nam poslušalci niso ohranili nobene izgotovljene pridige velikega pridigarja pokore iz Assisa. Vendar nam zadostuje, da vemo, da je njegov govor našel v vseh srcih glasen odmev, da je vse sloje prebivalstva najnižje kakor najvišje, potegnil za seboj, iz česar lahko z nedvomno gotovostjo sklepamo, da je bil eden največjih ljudskih pridigarjev, ki so tedaj živeli. Celo od njega ohranjeni opomini, poučevanja in pisma, najsi bodo še tako bleda v primeri z njegovo živo pridigo, izdajajo s svojo enostavno preprostostjo, svojo prisrčnostjo, maziljenostjo, gorkoto in močjo, od Boga nadarjenega ljudskega govornika. Za primer opozarjamo na njegove presunljive opomine o češčenju svetega Rešnjega Telesa in na dramatski način, kako govori o smrti nespokorjenega greš-

nika. Dajejo nam slutiti zdravo izvirnost najstarejšega frančiškanskega govorništva.

Pa tudi veliko spoštovanje, katero so imeli ti pridigarji za sveto pismo. Motil bi se, kdor bi mislil, da bratje, ki niso bili izvežbani v svetem pismu v nasprotju s šolskim cerkvenim govorništvom svojih sodobnikov, niso svetega pisma nič uporabljali. Res, da jim je bila tako imenovana svetopisemska pridiga, to je: cerkveno govorniški način razlaganja odlomkov svetega pisma s početka zabranjena in sicer prav zato, ker niso bili bogoslovno izobraženi. Da so pa morale njihove spokorne pridige biti v skladu s svetim pismom, je iz povedanega samo po sebi razumljivo. Nihče ni razumel boljše govoriti v duhu evangelija kakor Francišek, ki si je ves in poln evangelij vzel za vzor svojega življenja. Kako bogato pa je uporabljal pri tem tudi besede iz svetih knjig, lahko vsakdo sam presodi. Od njega ohranjeni spisi imajo bogato izbiro izrekov svetega pisma, posebno skoro iz vseh knjig novega zakona. Zdi se, da je običajno neprisiljeno govoril o kaki gotovi resnici, pri tem pa je svoje besede kjer koli mogoče potrdil in osvetlil z besedami svetega pisma. V drugih slučajih pa, in to je za nas zelo zanimivo, je začel s kakim izrekom svetega pisma ter ga obravnaval kot gotovo snov po navadi tedanjih izobraženih pridigarjev.

(Se nadaljuje.)

P. ANASTAZ:

Komunistični raj v besedi in dejanju

»Današnji nauk komunistov ima v sebi bolj kakor kateri koli podobno gibanje v preteklosti neko zmotno idejo o odrešenju ubogih. Neki bloden ideal pravičnosti, enakosti in bratske skupnosti v delu navdaja njih nauk in njih zamisli z nekim misticizmom, tako da množice, privabljene po varljivih obetih, prevzema navdušenje in se širi med njimi, kakor kaka epidemična bolezen. To je dandanes tem laglje, ker je nepravda razdelitev dobrin kriva nenavadne bede.

Bahajo se, da je njih zmotni nauk vir gospodarskega napredka. Če je res kje takšen napredek, ima brez dvoma drugačne vzroke, na primer, da se je uvedla v večji meri industrijska proizvodnja v kraje, ki so bili prej brez nje; da se brez ozira na človečnost in le z ozirom na čim večji dobiček izrablja neizmerno naravno bogastvo; da se naposled silijo delavci ob majhni plači trdo in neusmiljeno na najtežja dela.« Tako govori papež Pij XI. v okrožnici proti komunizmu.

Ste si že ogledali parni stroj, ki vleče dolg vlak? To piha in puha in piska in ropoče mimo vas. In taka stvar, ki se giblje kakor živa, je iz samih vijakov in koles in koles, cevi ter najrazličnejših drugih delov in aparatov, ki so vsak sam zopet stroj zase. To so kakor delavci, ki opravljajo najrazličnejša opravila. Če se eden teh delavcev upre, da noče delati, se stroj ustavi; takrat ga človek prisili: privije vijak, pritrdi to ali ono, odstrani, saj nič ne boli. Mrtva snov naj služi človeku.

Komunistom je družba stroj, sestavljen iz živih vijakov in živih koles ter koles. Za čisto navadno kolesce, ki se obrača in ostane obrnjeno po mili volji drugih, naj služi človek; prav tisti človek, ki tako skrbno čuva svoje človeške pravice, da se boji celo vere in Cerkev, da mu jih ne bi kratila s svojimi »nespametnimi in nepotrebni« zapovedmi in prepovedmi.

To ni več človek, ki bi smel misliti s svojimi možgani, hoteti s svojo voljo, ravnati po nagnjenju svojega srca. Se še spominjate tistih časov, ko narodni voditelji niso smeli voliti svojega ljudstva?

Brali ste in morda še vedno prebirate misijonska poročila o suženjstvu, ki v marsikaterih krajih še danes cvete. Poznate sliko, ki vam kaže nepregledno vrsto na vrv navezanih, s težkim tovorom obloženih, pol nagih ali povsem golih ubožcev sužnjev — ljudi kakor smo mi: ti in jaz in minister in vladar. Kako se dviga užaljeni človeški ponos, kako se z otožnostjo in žalostjo polni srce ob pogledu na tako kruto mučenje človeka — umne stvari, več — podobe samega živega Boga! Kako je v teh upognjenih telesih duša polna gneva in sovraštva! »Jaz pa sem črv in ne človek« bi veljalo tudi tukaj.

In komunizem — je to kaj drugega kakor moderno suženjstvo? Papež Pij XI. je zapisal tudi tole: »Komunizem jemlje človeku svobodo, ki je počelo duhovnega življenja; prav tako jemlje človeški osebi nje dostojanstvo in tisto нравno umerjenost, ki se more z njo upirati slepim nagonom strasti. Ker ni človeška oseba po njegovem nauku nič drugega kakor, da tako rečemo, kolesce v celokupnem stroju, zato komunizem zanikuje poedincem tudi vse naravne pravice in jih prideva občestvu. Vsa oblast in podrejenost mu izvira iz družbe kot prvega in edinega vira.

Poedincem ne priznavajo komunisti nobene pravice do zemlje in proizvodnje sredstev, češ, ker le-ta proizvajajo nove dobrine, bi njih posest imela nujno posledico gospodarstvo enih ljudi nad drugimi. Zato zahtevajo, da se vsaka takšna zasebna lastnina docela zatire, ker je po njihovem mnenju pglavitni vir gospodarske sužnosti.

Po načelu popolne osamosvoje od mozeve oblasti odtegujejo komunisti ženo od domačega življenja in skrbi za otroke te jo pehajo kakor moža v nemirno javno življenje in skupno industrijsko delo, ognjišče in otroke pa prepuščajo družbi v skrb.« Edina naloga človeške družbe na teh temeljih je »proizvajati s kolektivnim delom gospodarske dobrine, edini smoter uživati pozemeljske dobrine v nekem 'raju', kjer bi 'vsak proizvajal po svojih močeh, prejemal pa po svojih potrebah'.

Kako torej je komunizem »osvobodil« človeka?

Naša pot št. III. nas o tem natančneje poučuje, ko prikazuje sliko življenja v Rusiji. Zaradi obširnosti bo pa o tem poročalo prihodnje Cvetje.

P. HUGO:

Še ena prezrta stoletnica

Zadnjič nas je p. Salezij opozoril na neko prezrto stoletnico. To je bila stoletnica, kar je odšel v Ameriko prvi slovenski frančiškan, p. Ivo Levec, rodом iz Mengša. On je tudi prvi sprožil misel, da bi slovenski frančiškani ondi odprli svoj samostan. Letošnjega 6. maja pa je neopaženo šla mimo nas še neka druga spomina vredna stoletnica. Ta dan 1840 je na loretski višavi v ameriškem alleghanskem pogorju zatisnil oči tamkajšnji apostol slovanske krvi knez Dimitrij Avgustin Galicin.

Katoliška Amerika se ga je ob tem jubileju hvaležno spomnila. Mestece Loretto, ki ga je on ustanovil, kjer je bilo središče njegovega apostolskega delovanja in je zdaj njegovo zadnje počivališče, ga je tako

rekoč poklicalo iz groba. Na prostranem igrišču tamkajšnjega kolegija sv. Frančiška je 500 igralcev v živih slikah predstavljalo žitje in bitje svojega misijonarja pionirja, da v mlajšem rodu oživi hvaležen spomin na njegove pionirske žrtve, ki so rodile tako lepe sadove.

Pa tudi katoliški Slovani ne smemo prezreti te stoletnice. Vsi narodi se s ponosom spominjajo svojih mož, ki so pomagali graditi današnjo veličino Amerike. Radi jo ob danih prilikah na to tudi opozore, češ, ne misli, da našim otrokom, katerim si postala druga domovina, zastonj režeš kruh! Kot Slovenci moremo tudi mi s ponosom kazati zlasti na našega Baraga in Pirca; kot Slovani pa na ruskega kneza Dimitrija A. Galicina, imenovanega — apostola Alleghanya.

Bil je sin ruskega pravoslavnega kneza Dimitrija Galicina in njegove žene Adele Amalijske, kneginje Galicin, roj. grofice Schmettau. Rodil se je 22. decembra. 1770 v Haagu, kjer je bil njegov oče takrat ruski poslanik. Kdo bi mogel ob njegovem rojstvu samo bujno sanjati, da bo kneževič Dimitrij kdaj katoliški misijonar v Ameriki. Oče rojen pravoslaven, mati rojena in krščena, ne pa vzgojena katoličanka, oba pa moderna prosvetljenca! Znani francoski prosvetljenec Diderot je bil družinski prijatelj Galicinov.

V tem zastrupljenem družinskem ozračju je Mitrij preživel svojo mladost. Kaj čuda, če je zastrupilo tudi njega. To se vidi iz njegovega poznejšega priznanja. Zapisal je: »Petnajst let sem živel v katoliški deželi... Večina tega časa nisem bil član katoliške Cerkve. Ozki stiki, ki jih je imela naša družina z gotovimi francoskimi filozofi, so mi vero zamrznili... V teh nesrečnih letih svojega brezverstva sem si vse prizadel, da bi mi kak duhovnik ne prišel pred oči.«

Toda mati, po naravi plemenita in duhovita žena, je začutila, da tako življenje ni vredno življenja. Z dovoljenjem svojega moža je z otrokoma Mitrijem in Mimico šla ven na deželo in se tam v samotni poglobila v razmišljanje o resničnem namenu življenja. A kmalu je spoznala, da ji je pri tem iskanju treba vodnika. Pa je zvedela o nekem radikalno katoliškem krogu, ki se je zbral okrog muensterskega generalnega vikarja Viljema pl. Fuerstenberga. Nekaj ji je reklo, da ji bodo ti pomagali do resnice. Sledila je notranjemu glasu, ki se je izkazal kot božji glas.

Trnjeva je bila njena pot do resnice. Kajti duhovita kot je bila, ni hotela kar na slepo izpovedati svoje vere. Najprej je z branjem sv. pisma in razmišljanjem njegove vsebine hotela razkrojiti strup prosvetljenega slovstva, ki ga je prej kar požirala. Nato je začela preiskovati, kje, v kateri krščanski cerkvi se ta čista božja resnica nahaja. Tako se je zaglobila v učenje, da se je včasih šele zvečer spomnila, da ni ves dan nič jedla. To jo je tako izčrpalo, da je smrtno nevarno obolela. Bolezen jo je še bolj očistila. Tako je po temeljitem študiju in ob večjih voditeljskih rokah imenovanega katoliškega kroga ter po mnogih molitvah dne 28. avgusta 1786 prav na svoj rojstni dan znova v Bogu zaživela. Opravila je življenjsko spoved in prejela sv. obhajilo. S tem se začne njena katoliška doba. Marsikomu je potem zravнала pot v katoliško Cerkve. Med njimi slovitemu Frideriku grofu Stolbergu, predvsem pa svojemu — Mitriju.

Mitrij si je izbral vojaški stan. Stopil je v vojno šolo. Toda bil je vedno večji lahkoživec. Nič dobrega ni čula o njem. Že ko je sama nastopila pot bogoiskateljstva, se ji je oglasila vest, da je tega sama kriva, ker ni spolnila svojih materinih dolžnosti. Skušala je to popraviti. Njena pisma nanj so polna blagohotnih materinskih nauk in opominov, naj

bo pameten in dober. A kot prepričano, živoverno katoličanko jo je še bolj bolelo, če je kaj slabega slišala o njem. Začela ga je rotiti in prositi, naj se z njo vrne k Bogu. V sladkem upanju, da bo z molitvijo in matrijsko ljubeznijo tudi to dosegla, mu je za rojstni dan 1784 med drugim pisala: »O moj Mitrij, moj najdražji otrok! V tem upanju se vržem s teboj vred pred našega nebeškega Očeta — kleče ti to pišem — in ga prosim: Imej usmiljenje z njim in z menoj!«

V živih barvah mu je slikala srečo in blaženi notranji mir, ki ga ji je prinesla vrnitev k Bogu in k materi Cerkvi. Ljubeče mu je prigovarjala, naj ji še on sledi, ker bi ga rada videla tako srečnega kot je sama. Bil je dovtopen. Tudi on je začel razmišljati o veri in se razgledovati, katera bi bila prava. Pod preizkušnim vodstvom matere in po njeni goreči molitvi je že eno leto za njo našel pot v katoliško Cerkev. Ob tej priliki si je privzel ime Avguštin. »Hvala neskončno usmiljenemu Bogu,« je vzkliknil ob tej priliki, »da se je razblinila megla in da je naša družina sprejela razodetje!«

A zaenkrat je ostal pri vojaki. Postal je častnik in bil kot pribočnik prideljen avstrijskemu generalu pl. Lillienau. Nedoumna božja previdnost je imela pa z njim čisto druge namene in jih je tudi dosegla. Dopustila je, da je bil kot nezanesljiv Rus odslovljen iz nemško-avstrijske armade. Po nasvetu matere se je odločil, da gre za dve leti v inozemstvo, v Ameriko in Indijo, kjer si bo izpopolnil svoje znanje in skušnjo. Da bi pa kot knez ne vzbujal preveč pozornosti, se je dal prekrstiti v Avgušтина Schmida. Kot tak je 18. avgusta 1792 iz Rotterdama odplul proti Ameriki in je 28. oktobra 1792 v Baltimoru stopil na ameriška tla.

(Konec prihodnjic.)

Cerkev sv. Elizabete na Ljubnem v Savinski dolini

(Naslovna slika.)

V Sloveniji imamo komaj 5 cerkva sv. Elizabete, patrone tretjega reda sv. Frančiška. Lansko leto smo vam predstavili župnijsko cerkev sv. Elizabete v Slovenjgradcu. Na ovitku pričujoče številke Cvetja pa vidite glavni oltar sv. Elizabete na Ljubnem v Savinski dolini. Tudi ta cerkev je župnijska. Cerkev stoji na prijaznem trgu pod Savinjskimi planinami in sv. Elizabeta varuje kot župnijska zavetnica nad 2000 prebivalcev. Cerkev ima samo eno ladjo in dve stranski kapeli. Cerkev je lično prenovljena in v njej nič ne spominja na visoko starost stavbe, a zunaj pripovedujejo podporni stebri, da ima ta stavba svojo staro zgodovino.

Ljubno je imelo svojega stalnega dušnega pastirja že v 13. stoletju. Torej je takrat na Ljubnem stala že cerkev. Prvič se imenuje sv. Elizabeta kot patrona cerkve l. 1426. Iz stavbnega sloga se da sklepati, da je bila sedanja cerkev postavljena v 15. stoletju. Prvotna cerkev je bila za štiri metre in pol krajša kot je sedanja. Prizidek so napravili šele leta 1898. Cerkev ni slikana, vidijo pa se ostanki starih slik na omet (freske).

Glavni oltar sv. Elizabete je bil prvotno lesen z bogato arhitekturo in rezbarijo. A ta oltar je bil leta 1904. odstranjen in na mesto njega postavljen lep nov marmornat oltar s kipom sv. Elizabete, kot kaže naslovna slika.

V fari sv. Elizabete je kanonično ustanovljen tretji red sv. Frančiška, kar se seveda spodobi, ker je patrona fare tudi mogočna zaščitnica tretjega reda. Skupščina spada pod nazarsko okrožje. Lepo bi bilo, če bi se vsi tretjeredniki enkrat zbrali v cerkvi sv. Elizabete na Ljubnem. Tudi Ljubljancani in Kamničani bi se jim pridružili.

Sestanek voditeljev III. reda na Brezjah

(Nadaljevanje govora p. Henrika.)

II. PREOBLEKA.

Ko govorim o preobleki, naj se predhodno dotaknem treh reči: 1) vprašanja naraščaja, 2) kake lastnosti naj imajo zglašenci za Tretji red in 3) o previdnosti pri sprejemanju novih udov.

1. Vprašanje naraščaja. Vprašam, kdo je poklican v Tretji red? Odg.: Vsak kristjan, ki hoče resno hrepeneti po krščanski popolnosti. Temelj temu je pač v Kristusovem pozivu, ki velja za vse: »Bodite popolni, kakor je popoln vaš oče nebeški« (Mt 5, 48) in: »Če hoče kdo priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj« (Mt 16, 24). Ker pa je prvenstvena naloga svetovnega Tretjega reda ta, da njegovi udje po spokornem življenju in po voljnem prenašanju križa verno sledijo Jezusu ter s tem sigurno dospejo do krščanske popolnosti, zato so vsi verniki poklicani v Frančiškov Tretji red, in Bog hoče tudi slehernemu dati za to potrebne milosti; vendar pa je v prvi vrsti poklicana v tovarštvo III. reda vsa Frančiškova mladina, naj se že ta imenuje ali bratovščina pasu sv. Frančiška, ali pa Mali, Veliki Frančiškovi križarji, ali zveza Malih, Velikih sestic sv. Klare.

2. Tretji red se mora pred vnanjim svetom skazati s pristnim krščanskim mišljenjem in z zglednim življenjem. Da pa ne bo nihče sprejel spokorne obleke brez pravega poklica, tako da bi pozneje morda po lahkomišljenem življenju samemu sebi škodoval, svetemu redu pa delal sramoto, zato se od vsakega kandidata za Tretji red zahteva sledeče:

a) Spolnjeno 14. leto. To je treba vzeti dobesedno. Preobleka pred tem časom je neveljavna. Nihče pa naj tudi ne omalovažuje za vstop v Tretji red dopolnjeno štirinajsto leto; kajti pri preroku Jeremiju beremo: »Dobro je človeku, če nosi jarem od svoje mladosti« (Žal 3, 27). V ostalem pa dolžnosti Tretjega reda nikakor ne delajo kakih posebnih težav in ne zahtevajo nobene pretirane strogosti, ki bi ne bile v skladnosti z mladostno dobo. Nasprotno, Tretji red je baš za nežno mladost najsigurnejša obramba proti pretečim nevarnostim in najboljša vadnica za omiko srca.

b) Zglašenec mora biti lepega obnašanja. Tretji red ima v programu posvečenje svojih članov. Potem pa naj bi tudi med ljudmi deloval kot kvasec in v obilni meri prispeval za obnovo krščanstva v svetu. O Tretjem redu naj bi veljala beseda Gospodova: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 16). Iz tega tedaj sledi, da se naj le-taki sprejemajo v Tretji red, o katerih se lahko upa, da bo njihovo življenje za vse svetilka božjega strahu. — Uboštvo samo na sebi ni zadržek za sprejem v Tretji red; vendar je pomniti, da Frančiškova tretja ustanova ni oskrbovališče za uboge, zato se taki, ki bi morda s svojim vstopom

merili na kako podporo, načeloma ne sprejemajo. — Bolni, celo nalezljivo bolni, se tudi lahko sprejemajo v Tretji red. — Isto velja za pri-

Cerkev sv. Elizabete v Marburgu

proste, neizobražene duše; zakaj »kar je nespametnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil modre, in kar je slabotnega na svetu, si je Bog izvolil, da bi osramotil, kar je močnega« (1 Kor 1, 27). — Enako bi moglo veljati za resnično spokorne grešnike; saj se je s poudarkom prvotno vodilo začelo: »Življenje spokornih bratov in sester.« Treba pa bi bilo vendarle ugotoviti, če so se take osebe res tudi temeljito poboljšale. — Nikdar pa naj se ne sprejmejo kar naravnost osebe iz druge skupščine, bodisi, da so bile iz iste izključene, ali da so same izstopile, dokler se ni dosegel sporazum z dotičnim voditeljem.

c) Kandidatje naj bodo miroljubni. Duh Tretjega reda je duh miru in sloge. To je hotel sv. Frančišek tudi glasno in jasno poudariti; zato izključuje od vstopa v Tretji red take, ki so neznosni, nespravljalivi, prepirljivi, svojeglavni, opravljalivi, trdi v besedah in sodbah. Po

pravici »Gospod sovraži tistega, ki se je združbe med brati« (Preg 6, 19).

č) Trdni v sveti katoliški veri. Sv. Pavel pravi: »Stojte v veri!« (1 Kor 16, 13). Te apostolove besede obrača naš sv. očak gotovo na vse, ki hočejo postati njegovi učenci. Imel je navado reči: »Vsi moji otroci morajo biti dobri katoličani ter morajo katoliško vero izpričati z besedo in življenjem.« Splošno pa so že iz vseh verskih društev vnaprej izključeni: nekatoličani, privrženci cerkveno obsojenih verskih ločin, tisti, ki so javno zapadli cerkvenim kaznim in očitni grešniki. (Cerkveni zakonik, kan. 693, § 1).

d) Trdni v podložnosti do rimske Cerkve. Da, kdor hoče biti pravi duhovni Frančiškov otrok, ta mora sveto Cerkev kot svojo mater spoštovati, ljubiti in ubogati. Pripravljen mora biti, da zanjo po svojem stanu in poklicu vsak čas nastopi, njene nauke, načela in pravice v javnem in zasebnem življenju odločno brani, in usodnem položaju z njo sočustvuje in v vseh njenih zadevah zanjo moli. Prav zares: »Boga ne more imeti za Očeta, kdor nima Cerkve za mater.« (Sv. Ciprijan). In

»kolikor kdo ljubi Cerkev Kristusovo, toliko ima v sebi Sv. Duha.« (Sv. Avguštin).

e) In trdni v pokorščini do apostolskega Sedeža. Kar velja splošno o vdanosti do svete Cerkve, isto velja posebej do rimskega papeža. On je skala, na kateri je Kristus sezidal svojo Cerkev. On je vidni poglavar vsega krščanstva. In On je nezmotljivi učitelj resnice. Zato kakor je bil sv. Frančišek sam pokoren, in je za svoje brate v vodilu Prvega reda postavil počelo pokorščine Petrovemu nasledniku, je tudi Tretjemu redu naložil, naj bodo vestno pokorni besedam svete Cerkve t. j. svetemu očetu. (Vodilo I. 4.)

f) Za omožene kandidatinje pa ima vodilo posebno določilo t. j. žene v zadevi vstopa v Tretji red so predvsem odvisne od vednosti in pri- voljenja moža. To pa iz razloga, da ne bi morda pozneje med možem in ženo nastala kakršna koli nasprotovanja. Le če bi imela žena veliko nepriliko dobiti od svojega moža takšno dovoljenje, se sme obrniti na svojega spovednika. Ta in voditelj Tretjega reda pa šele končno odločita, v katerih posameznih slučajih velja izrek sv. apostola Petra: »Boga je treba bolj slušati ko ljudi (Apd 5, 29).

3. No, kljub tolikim in točno spolnjenim pogojem pa je vseeno treba previdnosti pri sprejemanju novih udov.

Nekaj migljajev!

a) Odločilno sodbo, kdo naj bo sprejet, kdo ne, ima vsekakor du- hovni voditelj skupščine sam; saj le njemu gre pravica sprejemati ude. Zato je prav, da ne sprejema zglašenca takoj, že prvi dan, marveč ga pusti nekaj časa čakati, da se medtem preizkusi njegova prava gorečnost.

(Se nadaljuje.)

P. Valerijan Landergott — 70-letnik

Dne 28. novembra bodo v mariborskem samo- stanu čestitali za 70-letnico rojstva uglednemu, za- služnemu in neumorno delavnemu patru Valerijanu Landergott, mestnemu župniku in konzistorialnemu svetniku. Kdo bi si mislil, da bo mladeniško navdu- šenemu in bistremu p. Valerijanu začel lesti že osmi križ na ramena. Saj se vrtil in hiti kot kak dijak! Tako čilega in mladeniškega ga je prav gotovo ohrani- lo delo. Saj ni imel nikdar časa niti za bolezen,

niti da bi pomislil, da je star. Dolga desetletja že vodi obširno župnijo Matere milosti v Mariboru. Saj je že bila vsa skrb za faro na njegovih ramenih, ko je živel še njegov prednik, graditelj bazilike p. Kalist Heric. Zadnja leta je namreč p. Kalistu skoraj popolnoma odpovedal vid. P. Va- lerijan je torej že 45 let pri fari Matere milosti. Zadnje čase je nabavil cerkvi nov križev pot ter je mogočni baziliki preskrbel več dnevne svet- lobe, ko je odprl stara zazidana okna. Z mnogimi trudi je pripravil žup- niji lastno pokopališče, ki je najmodernejše urejeno. L. 1926. je oskrbel svojim mnogoštevilnim faranom sv. misijon. Nemške pridige je prevzel za nemško govoreče farane kar sam. — P. Valerijan je tudi glasbeno izobražen. Odkar je v Mariboru, skrbi sam za cerkveno petje in sedi vedno pri vseh pobožnostih sam za orglami.

Vestnemu redovniku in neumornemu delavcu za veliki življenjski jubilej pristrčne čestitke!

Veliki Frančiškovi križarji v Ljubljani.

Zopet smo začeli redne tedenske sestanke pri naši organizaciji. Veliki križarji dijaki imamo dva oddelka: nižjega za prve tri razrede gimnazije. Te vodi p. Tarzicij in imajo svoje sestanke vsak ponedeljek ob 6.45 zvečer. V drugi višji oddelok pa spadajo vsi dijaki od četrtega do osmega razreda. Te pa vodi p. Odilo in prihajajo na sestanke vsaki torek ob istem času kot nižji oddelok. Oba oddelka sta organizirala skupno mesečno sv. obhajilo na prvi petek v mesecu. Začeli smo meseca oktobra, ravno na praznik našega očeta sv. Frančiška. Večina križarjev bo opravila v letošnjem šolskem letu pobožnost deveterih prvih petkov. Vsi bi radi bili deležni velike obljube presvetega Sreca Jezusovega.

F. Z.:

Hrepenenje

Hrepenenje je lepše kakor tisto, po čemer hrepenimo. Ko je hrepenenje uresničeno, ti ne ostane od njega nič drugega kakor prijeten spomin, pa še ta je večkrat trpek, ker je združen z zavestjo, da »vse minilo je«. Veseliš se izleta, komaj čakaš tistega veselega dneva, ko se boš sprostil vseh skrbi in neprijetnih misli v objemu božjega stvarstva. Minil bo ta dan, kaj bo od njega ostalo? Podati se boš moral zopet v vsakdanjost. Morda željno pričakuješ sončnega dneva; dočakal ga boš, a pregnali ga bodo pusti deževni dnevi. Morda pa hrepeniš po tihem, jasnem večeru, da bi kakor otrok štel zvezdice na nebu; doživel ga boš, a bo prešel. Morda bi rad slišal veselo ubrano pesem; poslušaj, že jo nekje pojejo, a komaj si prisluhnil melodiji, že se glasovi izgubljaajo v daljavi. Bi rad imel duhteč nageljček? Utrgaj ga, a kaj boš z njim? čez nekaj dni bo ovenel in cvet se bo posušil. Tako bi ti lahko našteval brez konca in v vsakem slučaju bi videl, kako prazno je, po čemer hrepeniš, ker je minljivo. Kar te danes razveseljuje, ti bo jutri morda žalosten, moreč spomin. Je pa eno hrepenenje, ki ne pozna razočaranja. To je hrepenenje po sončni večnosti, po popolnem združenju z Bogom. Vsako tostransko hrepenenje je le odsvit tega hrepenenja, ki je prirojeno duši. Ker je v človeku želja po neskončnosti, po večnosti, potem

nekje neskončnost, večnost tudi je, zakaj narava ne vara. Zakon narave je, da more človek pri delu zgubljenosti sile nadomestiti; zato je ustvarjen tako, da lahko s hrano nadomešča porabljenosti energije. Kar je človeku potrebno za življenje, vse dobi od narave, ki je to seveda prejela od Stvarnika. Tisti, ki je človeka ustvaril, mu je tudi dal hrepenenje po večnosti. Zato pa tudi večnost je, drugače ne more biti, sicer bi Bog človeka varal, ker mu je dal teženje za tem, česar ne bi bilo. Ali si pa moreš misliti kaj takega od neskončne Resnice in Dobrete?

O tem je bil prepričan tudi Ivan Cankar. V »Lepi Vidi« je zapisal: »Vse to hrepenenje, ki gloje človeku v srcu, je le hrepenenje po večnosti... Nekje je drugo življenje; plemenitejše, večje, spoznanja polno življenje, nič podobno temu trudnemu, slepemu, zehajočemu umiranju, ki je zdaj naš delež! Jaz verujem v to drugo življenje — odkod drugače hrepenenje po njem, hrepenenje po smrti, po osvobojenju iz te žalostne ječe. In nikoli ni bilo to hrepenenje tako globoko in tako boleti polno, kakor je zdaj, ob teh urah, ko vem, kako blizu mi je kolovoz in kako daleč so mi zvezde.«

Vidiš, če človek le malo misli, kako trdo prepričanje dobi o večnosti. In vendar! Kako se zgublamo v malenkostih, brskamo po smeteh, namesto da bi šli v zakladnico in s široko odprtimi rokami zajeli biserov. Za ta košček kruha, za prazno čast, za tisto prazno veselje, za ono dolgočasno družbo se tako pehamo, medtem ko nas čaka Vsemogočni, da bi nas nasitil, Najvišji, da bi nas povišal, Radost sonca, da bi nas razveselil, Prijatelj, da bi nas osrečil. O, zares, slepci smo, z odprtimi očmi hodimo mimo božjih darov, pa jih ne vidimo, tolikokrat stopimo v zakladnico, pa se nam ne ljubi globoko poseči za biseri. Pa ne le slepci, tudi gluhi smo. Poslušamo, pa ne slišimo. Govori nam po duhovnikovi besedi, po sv. pismu, po dobrem čtivu, po opominih prijateljev; govori nam še prav posebno, ko pride v dušo. Poslušajmo ga vsaj takrat! Pozabimo vsaj takrat na posvetni šum, na vse, kar nas oddaljuje od Njega, prisluhnimo njegovim sladkim, duši skrivnostno govorjenim besedam. Ako nas prosi veliko, dajmo mu veliko; ako nas prosi vse, dajmo mu vse; ako se hoče poigrati z nami, ne branimo mu.

Tvoja pot vodi v prostoren vrt, ki je ves v cvetju in v soncu žareč; tam ne bo več solz, ne vzdihov, ne hrepenenja trudnih popotnikov. Srečni, katerih pot drži v ta vrt, melodije pesmi večne ljubezni.

Vrt prostran, v cvetju duhteč, v soncu žareč, življenje samo, veselje, melodija pesmi srečne ljubezni.

KOCMUR JANEZ:

S. Marija Celina od Darovanja

(Njeno življenje in blažena smrt.)

Komaj pa je minilo petnajst dni, se je sama vrgla v naročje materi voditeljici z vzklikom: »Ne morem več! Tako trpim.« Na vprašanje, kaj se je moglo zgoditi v tem času, je povedala, da si je bila v želji po trpljenju nadela spokojno orodje (klarise ga imenujejo dragulj v poročnem vencu), bolečina pa je bila tako huda, da se je njena narava uprla in, sledeč ta nagib, je hotela odvreči kruto pokorilo, ko se je hipoma zadržala in se jezna nad svojo strahopetnostjo obrnila k Bogu, naj ji On naloži trpljenje, ker je tako malo pogumna. Odgovor je prišel skoro

v trenutku — začutila je prve bolečine, ki so naznanjale smrtno bolezen. Poklicani zdravnik je mogel reči le: Izgubljena je. Živela bo le še nekaj mesecev.

Kal jetike je živila v njej gotovo že več let, kljub temu je bila Celina videti zdrava in ni trpela: zdi se, da je trpljenje prišlo šele takrat, ko mu je daritev sama odprla vrata na stezaj.

Celina je neustrašeno stopila na mračno bojišče bolezni, kjer so jo čakale ure muke in žalosti, toda najhujše ji je bila misel, da se bo morala ločiti od svojih predstojnic in od samostana, kjer je našla svoj pravi dom; kajti ni navada, da bi samostan skrbel za bolne novinke. Vendar so zanj napravorili izjemo prav posebej: mati opatinja in mati voditeljica sta sklenili, da mlada novinka sme ostati in da jo bosta sami negovali, kar je razveselilo celo samostansko družino.

Bolezen ni ovirala pobožnosti.

Kolikor je mogla, se je Celina prve tedne udeleževala skupnih vaj; posebno je ni bilo mogoče odvrniti, da ne bi prihajala k vajam v noviciat, da si je nabirala nasvetov za popolnost in bila deležna ponižanj. Kasneje, ko je obnemogla in so jo prestavili iz celice v bolniško sobo, ki je bila prostornejša in bolj zračna, se je v samoti vtapljala v molitev in premišljevanje; pa tudi od tu so jo še prenašali v dvorano, kjer so se zbiralale novinke. Tu jim je dajala pretresljive zglede svoje zvestobe do konca. Izpolnjujoč najmanjše predpise redovnega obrednika je storila vse, kar je bilo njenim šibkim močem še mogoče: med molitvami je kljub slabosti sklepala roke kot je ukazano in ne enega priklona, ne enega pozdrava, ki ga predpisuje predstojništvo ni opustila. Posebno svetel zgled pa jim je dajala s svojo ljubeznijo in ponižnostjo, ki sta se v času njene bolezni še lepše razcveteli. Njena ljubezen je segla včas do ginljivih skrajnosti, ki so prijetno ožarjale ure odmora: za vsako stvar je našla dobro besedo, še hišnega psa, čuvaja, niso smele sestre vpričo nje preveč grajati, če je kaj odnesel, in vrabcem očitati, če so priletavali zobat grozdje na vrtno brajdo. Ob negi, s katero so jo obdajali, je njena ponižnost prav trpela in materi voditeljici je potožila, da preveč skrbijo zanj. Šele, ko ji je ta odvrnila, naj sprejema vse usluge bolj kot ponižanje in priznanje svoje onemoglosti, se je pomirila. In še je našla v sebi s neverjetno silo moči, da se poniža: Ko so jo neko jutro prenesli v noviciat, se je vrgla na kolena in z obrazom, sklonjenim k tloraj, se je glasno obtožila, da je bila neljubezniva in nevljudna napram eni izmed sester, ki so ji stregle. Na vprašanje, kaj se je zgodilo, je povedala, da je na neko vprašanje svoje tovarišice odgovorila samo z znamenjem; »kar ni bilo ne ljubeznivo, ne vljudno,« je rekla, »toda trpela sem in nisem bila toliko pogumna, da bi odgovorila.« Ali ni, kot da vstajajo spomini na sončne dneve prvih Frančiškovih bratov?

Pero ne more opisati njenega ponižnega vedenja, njenih solz kesanja, ki jih je prejkokala, ne njenega nebeskega nasmeha, čistega in lepega pogleda, miru in deviške skromnosti, ki je obdajala vso njeno bit. Njen obraz in pojav sta odsevala njeno duševno podobo: postala je zgled device in častilke, ki jo včas gledamo v sanjah, pa je v življenju ne vidimo nikdar.

Kaj misli o njeni bolezni samostanski dušni pastir?

Tak je bil vtis, ki je ostal vsem, ki so jo poznali; o tem nam priča tudi pismo samostanskega miloščinarja, patra Gabbarda, ko je zvedel za Celinino bolezen: »Z globoko žalostjo sem prejel od vas žalostno potrdilo svojih očetovskih slutenj. Sestra Celina je bolna... Njena bolezen je v prsih, da v prsih, v srcu, v onem srcu, s katerim ljubimo.

Ali ste prepričani, da ni bolna samo od ljubezni božje? Quia amore langueo, kot nevesta v Visoki pesmi.

Ona, ki sem jo imel vedno le za angela, ki je po božji milosti določen, da krasi in razveseljuje vaš samostan, je po mojem prepričanju ena izmed velikih duš, ki po besedah sv. pisma zgodaj vzljubijo Večno Modrost in jih vabi skrivnostno hrepenenje po trpljenju. Sestra Celina je bolna, bolna na telesu, toda gotovo tudi — kar ste, že dolgo tega, vedeli — bolna od hrepenenja po nebesih. Tuje cvetlice ne morejo vsekdar živeti v naši zemlji.«

Boj s satanom.

Ta čista duša, ki je v svojem nezadržnem poletu proti nebu in v razcvetu svojih čednosti z veseljem ožarjala svojo okolico, pa je razbesnela pekler: satan sam je stopil v boj z njo. Prihajamo do onega poglavja v Celininem življenju, ki sicer kristjana, ki ga duhovno življenje neprenehoma veže z onostranstvom, ne bo presenetilo; po podobnih primerih iz življenja svetnikov sedanjega časa kot sv. Janeza Vianneya, sv. Janeza Boska i. dr. pa tudi drugim oddaljenejšim ne bo nerazumljivo in le bolna domišljija: nastopil je satan sam v vidni podobi v boju za čisto Celinino dušo.

Prvič jo je prestrašil neko noč, ko so bile sestre zbrane pri jutranjicah. Mati voditeljica kar verjeti ni mogla, ko ji je Celina pripovedovala o svoji nočni grozi: »Sanjalo se vam je,« je smehljalje rekla. »Oh ne, draga mati, nisem sanjala, še preveč res je!«

Mater voditeljico je močno zaskrbelo, ker je dobro poznala Celinin značaj: niti od daleč ni mogla misliti pri njej na pretiravanje bujne domišljije.

Nekaj dni za tem je satan ponovil svoj napad in Celina se je skoro onesvestila od strahu, ko je zaslišala njegove stopinje. Mati opatinja je zato odločila, naj naslednjo noč ena izmed sester bdi pri bolnici; demon pa je prišel iznova in slišali sta ga obe, Celina in njena tovarišica. Ti napadi so se ponavljali in se stopnjevali do njene smrti in so ob smrtni uri dosegli svoj vrhunec. Pojavljali so se včasih kot ropot, včasih kot sikanje kače, nazadnje v prav vidnem navalu satana samega.

Opozorjen na nenavadne dogodke, jo je prišel opogumiti in tolažiti sam bordoški kardinal, ki je bil neposredni predstojnik samostana. V osmih dneh jo je obiskal dvakrat in njegova očetovska dobrotla je Celino globoko ganila: toda kdo naj pove, kako je pretreslo njeno dušo, ko ji je pri odhodu dovolil položiti oblube — in extremis (t. j. v smrtni nevarnosti). Umreti kot prava redovnica, saj to je bil sen njenega življenja.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

Brežice — Tretjeredni dan. Dne 10. novembra bo pri nas v Brežicah velik dan. Iz celega Posavja se bodo ta dan zbrali v našem starodavnem mestu otroci sv. Frančiška. Priredili bomo takozvani Tretjeredni dan. To se pravi: ves dan bomo posvetili važni misli tretjega reda sv. Frančiška. Od zgodnjega jutra do poznega popoldneva se bomo pečali z njo. Saj se pa tudi plača. Vso organizacijo in vse govore je prevzel prov. komisar tretjega reda iz Ljubljane p. Odilo O. F. M., ki pride med nas že v soboto 9. novembra. Oddaljeni tretjeredniki lahko pridete že v soboto. Zvečer bo v samostanski cerkvi pobožnost sv. križevega pota. Po pobožnosti po spovedovanju. Če bo dosti ljudi, bo prvi govor že zvečer.

V nedeljo bodo vse pridige v samostanski cerkvi o tretjem redu in sicer po sledečem redu:

Ob 5. uri zjutraj: Govor in sv. maša z blagoslovom.

Ob pol 9. uri pridiga in pontifikalna sv. maša mil. g. opata iz Rajhenburga.

Ob 11. uri dopoldne govor in sv. maša z ljudskim petjem.

Ob 2. uri popoldne pridiga, slovesen sprejem v tretji red, papežev blagoslov in pete litanije Matere božje ter zahvalna pesem.

Pridite vsi tretjeredniki iz videmske in leskovške dekanije! Pridite tako, da boste vsi prejeli v nedeljo 10. novembra sv. obhajilo v samostanski cerkvi sv. Antona v Brežicah.

Strnite svoje vrste in pokažite, koliko vas je. Prinesite s seboj Priročnike tretjega reda! Iz njih bomo peli in molili! Povabite na tretjeredni dan tudi one svoje prijatelje, ki še niso v tretjem redu. Najlepšo priliko imajo, da se dajo poučiti. Zvedeli bodo vse, kar je o tretjem redu vedeti treba.

Otroci sv. Frančiška iz Posavja! V nedeljo 10. novembra vsi na svidenje v Brežicah!

Kamnik. Sporočam, da bo za našo skupščino v dneh od 18. do 20. novembra, t. j. za sv. Elizabeto, duhovna obnova, ki jo bo letos vodil preč. p. Krizostom Sekovanič, O. F. M., urednik »Lučke« ter gvardijan in župnik ljubljanski. Podrobnejši program bo pravočasno naznanjen. K obnovi so zlasti tretjeredniki najvljudneje vabljeni!

Trbovlje. Meseca septembra smo imeli v naši fari duhovno obnovo za moše in fante. Ob tej priliki smo poživili našo tretjeredno skupščino. Letošnje poletje smo namreč izgubili našega dobrega duhovnega voditelja g. župnika Jakoba Gašperiča. Radi njegove težke in dolgotrajne bolezni so morali dalje časa izostati vsi mesečni shodi. Zdaj pa je sprejel našo skupščino v ljubeznivo oskrbo g. kaplan Franc Kač. P. Odilo je vse potrebno uredil in zdaj bo naša tretjeredna družina zopet zaživela svoje življenje. Mesečne shode bomo imeli vsaki drugi mesec tretjo nedeljo popoldne. Vrstili se bomo z žensko Marijino družbo. Zelo smo veseli, da se bo zopet začelo med nami pravo redovno življenje.

O. STANKO MARIJA:

Misijonska poročila s Kitajskega

(Nadaljevanje)

Iz Wei-Hai-Wei-ja, svojega novega misijonskega delokroga, je m. Kalista poslala dosedaj troje poročil obenem z originalno kitajsko perorisbo, ki predstavlja našo misijonarko sredi njenih malih Kitajk in ki smo jo priobčili v majevi številki »Cvetja«. Na novo mesto je prišla iz Šanghaja sredi septembra 1939 in je takoj prevzela težko dolžnost voditeljice šole in kitajskih učiteljic, katere mora v versko-nravnem oziru še sama vzgajati, zraven namesto misijonarja poučevati 400 otrok v šoli v verouku, 200 odraslim dekletom predavati dogmatiko in moraliko, seveda vse kitajsko, učiti se harmonija, da more poučevati otroke v petju, nadaljevati s študijem kitajščine in se poleg vsega tega učiti še — japonščine! Da je kaj takega mogoče, je treba izrabiti ne le vsako četrt ure, temveč vsako minuto. Razumljivo, zakaj si tako srčno želi, da bi prišla pomoč iz Slovenije.

Misijonska hiša FMM v Wei-Hai-Wei-ju nosi ime »Hiša N. Lj. Gospe sedem radosti«. Svoj prihod na novo postojanko in delo tam tako opisuje:

»Moje želje in hrepenenje — se je uresničilo. Gospod me je poslal v svoj vinograd, da delam, se darujem in se žrtvujem za Njegovo ljubezen in širjenje njegovega kraljestva. In Njegova misijonarka je srečna, presrečna.

Slovo sem dala hrupnemu Šanghaju in odbrzela s parnikom ter se po 48 urni vožnji ustavila tu, svojemu cilju, mojemu ljubljenu misijonu, Wei-Hai-Wei mu je ime. Rada bi Vam še povedala o svoji robinzonadi med vožnjo, pa ni časa, ne prostora za to. Mesto je srednje veliko pristanišče, — naša hiša je samo 10 minut od morja, ki ga pa vidim le s prvega nadstropja moje šole —, in leži ob vznožju nizkih gora, ki sem jih vendar po 5 letih vnovič zagledala. Od Evropejcev ni skoro nobenega tu, zdaj še celo ne zaradi vojske, le naše pafre frančiškane imamo tukaj, ki so štirje s škofom vred, in še en samostan nemških sester, ki je nekoliko oddaljen od nas.

Smo v pravem misijonu: Krščanska občina je majhna in mlada in — kar je žalostno — gorečih duš je malo, malo. Nas misijonarjev, ki se borimo za duše in širjenje kraljestva božjega, je pa samo mala četica. Naša hiša, stoječa čisto blizu »katedrale«, uboge, majhne cerkvice, je, razen šole in delavnice (ateljeja), vsa pritlična in nizka, da bi Ti, — tu

misijonarka apostrofira svojega bratca frančiškana, ki je res precejšen longin —, lahko brez težave na streho stopil; pravi kurnik je to, čeprav obširen, da z vrto in »štalami« tvori malo vasico.

S čim se pečamo? — Imamo osnovno šolo z otroškim vrtcem s 400 otroki in 10 učitelji, — prihodnje leto misli m. provincialka graditi srednjo šolo —, malo bolnišnico, zavetišče za starčke, dispanzer za bolnike, delavnico (atelier) za vezenje z 200—300 dekleti, razen tega tudi vrt, ki je pa letos zaradi silnega tajfuna čisto uničen, 10 koz in 3 kozle, 100 zajčkov in kokoši, kar nam pri družini, 13 nas je, prihrani toliko, da nam ni treba kupovati ne mleka in jajc, ne mesa.

Gospod me je poklical sem in jaz sem se misijona oklenila z vso dušo in celim srcem takoj prvi trenutek in vzljubila sem to malo misijonsko kapelico, kjer je Najsvetejše izpostavljeno vsako dopoldne od pol 7. do 11. ure, z vsem, kar je okrog nje. — M. prednica, ki je Avstrijka, me je zaradi obilnega dela v šoli že zelo težko čakala in mene bi ne m. provincialka, ne generalna kurija v Rimu nikdar ne pustila sem, če bi jih ona ne bila v vsakem pismu rotala, naj ji dajo sestro, ki govori kitajsko in ki bi bila zmožna voditi šolo, ki je že 3 leta brez pravega vodstva redovnice-učiteljice.

Kaj pa delam? — »Za Boga in duše mi ni nič pretežko,« sem dejala m. prednici, ki mi je izročila vodstvo šole. Kajne, saj še učiteljica nisem bila, kako naj zdaj vodim celo šolo! Nič za to, volja božja je. Saj ima šola sicer svojega upravitelja Kitajca, pa je vendar v vsakem oziru potrebna zunanjega pravega vodstva. Dobra m. prednica mi je z zaupanjem izročila šolo in mi gre v vsem tako zelo na roko, da ji ne morem biti dovolj hvaležna. — Katoliških učenk je zelo, zelo malo, samo 9 jih je, ki gredo k sv. obhajilu, pa vendar moremo skoro samo preko šole doseči, da se poznanje Boga širi ven med ljudstvo. Vsak dan bolj spoznavam svojo odgovornost in dolžnost, toda svoje zaupanje stavim v Onega, ki me je poslal sem. Bog je moja moč in pomoč, saj je vse moje delo in trud edino in samo Zanj. Od jutra do večera sem v šoli, kjer nadzorujem učitelje in učenke med poukom in prostim časom; oči in srce in vse zmožnosti sem poglobila in obljubila Bogu in m. prednici, da ne bom odnehala, dokler šola ne bo izpolnjevala svoje naloge: dati Boga otrokom in po njih — staršem.

Pa še veliko drugega dela imam. — Pater, že prileten, 74 let star redovnik, prihaja dvakrat na teden v šolo, da poučuje otroke v krščanskem nauku, kar pa zanje ne pomeni skoro nič. M. prednica, ki bi hotela krščanskemu pouku in vzgoji vlti novega življenja, mi je takoj izročila nalogo, da jih poučujem katekizem. Spočetka sem poskusila trikrat na teden, toda uvidela sem, da so ubogi otroci, ki nimajo od doma nič, ne od učiteljstva nič, verskega pouka tako potrebni, da sem jim začela vsak dan razlagati verouk in govoriti o Bogu. Spočetka sem se bala govoriti okrog 50 otrokom, katoličanom, katehumenom in poganom, ki hočejo priti, toda z zaupanjem sem se izročila Bogu in zdaj z božjo pomočjo že gre. Pred in po šoli jih vodim v kapelo k molitvi, v nedeljo pa k sv. maši (gl. kitajsko perorisbo v majevi šte. »Cvetja«!) in popoldne h krščanskemu nauku v našo »stolnico«. Še posebej pripravljam 10 malih angelčkov za prvo sv. obhajilo. Kolika sreča in milost!

(Se nadaljuje.)

»Redovnik, ki ne ostane malobeseden v svoji celici, je podoben izsušeni, v puščavo zasajeni veji, ker ne doprinese nobenega plodu ravno radi tega, ker ne more pognati korenin.« (Sv. Nil.)

P. HUGO:

In zdaj še Amerika.

Amerika se je do zadnjega upirala splošni vojni obveznosti. Sile razmer so tudi njo prisilile, da zdaj resno misli nanjo. Tozadevni zakonski predlog daje predsedniku moč duhovščino vseh ver izvzeti od aktivne vojaške službe. Katoliški cerkveni krogi so na delu, da bi bili izvzeti tudi bogoslovci in redovni bratje. Pa že to, da predlog duhovščino izvzema, je znamenje uvidevnosti dotične oblasti. Uradna Amerika, čeprav po večini poganska in v ostalem pretežno potestantska, ima toliko čuta, da duhovnik vsaj na fronto, z orožjem v roki ne spada. Framasonska Francija, tudi po imenu katoliška ni poznala nikakega razločka. Še škofje so morali z orožjem v roki na fronto.

Otroška prošnja.

Iz Finske poročajo, da ko so ruske bombe začele padati v bližino neke sirotišnice, so bili otroci seveda vsi iz sebe. Nekateri so se vrgli na tla, drugi so tekali sem in tja; zopet drugi so molili. Med temi sta bili tudi dve sestrici siroti. Mlajša petletna je rekla starejši: »Prosi Boga, naj naju vzame na svoj dom, kjer je bolj varno!« Te prošnje Bog sicer ni uslišal, pač pa je čuval sirotišnico, da se malčkom ni nič hudega zgodilo.

Ne smemo jenjati moliti.

Ob izbruhu kake vojne in še nekaj časa potem se navadno veliko moli, da bi skoraj zopet posijala

mavrica miru in sprave. Potem pa ljudje nekam otope, češ kaj bomo molili, ko vse nič ne pomaga. To ni prav. Je treba vedno moliti in ne jenjati. Posebno otroke je treba mobilizirati v molitveno armado. Francoski junak iz prejšnje svetovne vojne feldmaršal Foch, mož globoke vere, je dejal nekemu angleškemu duhovniku: »Verujte mi, prečastiti, to zmago smo dobili po molitvi otrok, naših in vaših!«

Je li to samo slučaj?

Bivši ruski oz. judovski veleornilec Trocki, roj. Jud Bronstein, je sedaj že stopil pred večnega Sodnika. Skupno z Ljeninom, katerega desna roka je v času ruske revolucije bil, sta se zapriseгла, da hočeta uveljaviti čist Marksov, to je komunistični evangelijski, tudi če bo treba položiti na krvav žrtvenik polovico ruskega naroda. Vsakdo danes ve, da boljševiski simbol kladivo in srp ni prazno znamenje. Kdor si s kladivom, s silo ni pustil tega evangelija vteptati, je zgubil glavo. Zdaj je pa Trocki kot »večni Jud«, v strahu begajoč iz dežele v deželo v rdeči Mehiki pod udarci kladiva končal svojo zločinsko kariero.

Frančiškani koptskega obreda.

Kopti so potomci starih Egipčanov. Že v apostolskih časih so bili deležni Kristusove blagovesti. Toda v 5. stoletju je večina odpadla h krivoverskemu monofizitizmu, ki je učil, da je bila v Kristusu samo ena božja narava. To so potem v veliki

večini vsa stoletja ostali. Franciškan- ni so že od nekdaj misijonarili med njimi. Toda uspehi so bili malenkostni. Šele papežu Leonu XIII. se je posrečilo delo zedinjenja med nji- mi tako pospešiti, da je mogel orga- nizirati lastno misijonsko škofijo, ki obsega kakih 15.000 duš, za katere skrbe franciškan-ki. V bodoče upajo na večji razmah tega misijona, ker se v semenišču v Gizeh 23 mladih Koptov pripravlja za misijone med svojimi rojaki kot franciškan-ki kopt- skega obreda. Vseh Koptov je nekaj nad 600.000.

Novi častilci sv. Antona.

Sv. Anton ima svoje častilce v vseh verah in vseh stanovih. To je znana stvar. Da, celo moderni po- gani, ki o Bogu ničesar ne vedo, ali vsaj nočejo vedeti, se sv. Antonu priporočajo. Seveda samo takrat, kadar so v stiski. Tako je ameriški gledališki igralec Viljem Gaxton, ki je sam veren katolik in velik ča- stilec sv. Antona, povedal, da ima mnogo njegovih stanovskih tovari- šev, različnih ver ali nobene. mali ki- pec sv. Antona pri sebi, kateremu se priporočajo, da bi svoje vloge dobro rešili. Posebno vesel sv. An- ton ne more biti. Če jih usliši, in pravijo, da jih, potem le zato, da bi našli pot k resnici.

108 let stara dnevno pri maši.

Irka Ana Kelly, ki živi v Minnonk, Ill., imenovana »teta Ana«, je dopol- nila 108. leto, pa gre še vsak dan k sv. maši v tamkajšnjo cerkev sv. Pa- tricija in doma opravlja mala hišna dela. Česa vse je bila še živa priča, kar drugi le iz knjig ali pripovedo- vanja vedo. Obhajala je že zlati ju- bilej, kar je vdova.

»Golobčki miru«.

Pod tem imenom so začeli mobili- zirati moderno križarsko vojsko o- trok, da bi z molitvijo pospešila mir. Misel je sprožil angleški pomorski kurat Rev. Jožef. E. Rockliff, ki ima že skušnje o vojnih grozotah.

Pravi, da če svetovna armada otrok, ki bodo proseče dvigali svoje nedolž- ne roke k Bogu za skorajšni mir, ne bo nagnila njihovega božjega pri- jatelja, da se nas usmili in reši iz tega pekla, »ne svet. Nič druge- ga, pravi, naj se od teh križarjev ne zahteva, kot da vsaki svoji molitvi v šoli in doma dostavijo vzdih: »Je- zus, daj nam mir!« Mobilizirajmo še naše otroke za to križarsko vojsko!

Jubilej zvona.

Pravijo, da je preteklo 1500 let, kar se je oglasil prvi zvon in povabil verne k službi božji. Bilo da je to v škofijskem mestu Nola v Campa- ni. (Italija) pod škofom Pavlinom (354—431). Natanko se to kajpada ne da določiti. Kakor vsaka nova iz- najdba, tako je imel tudi zvon zelo pestro zgodovino do svojega seda- njega razvoja. Zanimivo je vedeti, katere cerkve se ponašajo z največ- jimi zvonovi. Naravno bi moral biti glavni zvon cerkve sv. Petra v Rimu največji. Pa ni. On tehta le 320 sto- tov. Prekaša ga celo veliki zvon pa- riške Notre Dame cerkve, ki tehta 350 stotov. Dalje oni olomuške stol- nice, ki tehta 360 stotov. Še mnogo večji je kelmorajnski (Kolin), ki va- ga 500 stotov. Tuluški na Franco- skem pa celo 510 stotov. Vsi ti pa so pravi pritlikavci v primeri z velika- nom na ruskem Kremlu v Moskvi, ki tehta 3900 stotov. A ta, če že ni bil v kake »boljše« namene prelit, ima zdaj svoj velikotedenski molk. Bog daj, da bi skoraj zmagoslavno zapel: Kristus je vstal. Aleluja.

Poplačano samaritanstvo.

Španski redovnik klaretinec p. Marcel Merino pripoveduje, kaj je doživel med rdečo revolucijo. Bilo je v Bilbao. Civilno oblečen je šel neko jutro maševat v tamkajšnjo sirotiš- nico. Pa so ga zajeli in postavili na obrežno skalo, da se ustreljen zvrne 100 čevljev v globino. Tako se je tudi zgodilo. Ko so videli, da se je v glavo zadet zvrnil v prepad, so mi- slili, ta je že dober in odšli. A čudo,

čudno čudo, kroglja mu je šla pod levim očesom skozi glavo pa tako, da niti vida ni zgubil. In tudi v globino ni padel, ampak je obvisel na nekem parobku. Tam ga je dobil mimoidoči kmet, ki ga je, čeprav je bil bolj rdeč, spravil v bolnišnico, kjer je popolnoma ozdravel. Po vojni je bil dotični kmet kot komunist vržen v ječo. Toda p. Marcel ni pozabil na usmiljenje, ki mu ga je izkazal. Ni prej miroval, dokler ga ni rešil iz ječe.

Pravičen cerkven davek.

Kakor je znano, verniki v Ameriki sami cerkve grade in vzdržujejo, ker država v verske namene

ne prispeva nobenega centa. Mnogi župniki in njihovi cerkveni odbori so naravnost iznajdljivi, kako spraviti skupaj potrebni denar. Tako je rektor jezuitske cerkve sv. Alojzija, Viljem Horigan, S. J., spoznal, da jo bo treba na novo tlakovati. Pa si je mislil, tisti, ki so tlak zrabili in v primeri s tem kolikor so ga zrabili, naj tudi za novega prispevajo. Naravno, je dalje sklepal, da če je kdo težji, večji je njegov pritisk, bolj ga zrabljuje. In naredil je načrt, da mora vsak toliko centov prispevati, kolikor funtov vaga. Tako bodo morali še debeluharji poseben davek plačevati, ki jih menda doslej ni še nihče obdavčil.

P a x
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanja: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda in se zavezati, da vanj stopi tekom dveh let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star 40 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Pax et bonum«, »Podporni od-

sek III. reda«, v Ljubljani, Frančiškanska pasaža. Osebnost pa lahko tudi na »župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.«

VLADIMIR TOMINEC:

Poročilo o predavanju o Podpornem odseku III. reda sv. Frančiška

Poslovanje v pisarni Podpornega odseka III. reda.

V zadnji številki »Cvetja« je bilo poročano o razvoju Podpornega odseka III. reda, o težavah, ki so se pojavile pri ustanovitvi lastne pisarne, ko je tekom let naraščalo delo pri odseku, nadalje, koliki so stroški odseka za razsvetljavo, kurjavo, pošto, telefon in tiskovine itd.

Gotovo pa ni vsakomur jasno in marsikdo bi rad vedel, kaj se dela v pisarni Podpornega odseka in to vam hočemo danes povedati. In sicer prav od početka, da bo vsakomur jasno, kolikokrat se vpiše vsak vplačani znesek ter da so pomote skoraj izključene. Pripomniti se pa seveda mora, da je vse delo človeških rok in je radi tega možno, da se dogode napake, toda večji del napak so krivi dotični, ki vplačujejo zneske. Pri Podpornem odseku je vpisanih dokaj ljudi, ki imajo povsem enake priimke in imena ter da smo odvisni od pravilnega vpisa le na ta način, da vsak pove tudi natančen naslov, kje stanuje. Natančno mora biti napovedano, kako se piše in kako mu je ime, dodan pa mora biti vedno natančen naslov zadnjega bivališča. Nato opozarjamo zopet sedaj takoj v početku našega članka in zavedajte se vsi, ki čitate te vrstice, da je odvisno točno poslovanje pisarne v mnogih ozirih tudi od tega, da natančno napišete ime, priimek in stanovanje.

Kakor je vsem dobro znano — zlasti že vpisanim članom in članicam podpornega odseka III. reda — mora vsak, kdor se želi vpisati v ta odsek izpolniti posebno tiskovino »Pristopno izjavo« v kateri mora napisati natančne podatke glede rojstva, zdravja, stanovanja, podatke glede III. reda in v kateri razred odseka se želi vpisati. Seveda mora to »Pristopno izjavo« vsak sam podpisati ter so izjeme dovoljene le v izrednih slučajih. Ko prejmemo izpolnjeno Pristopno izjavo, tedaj izstavimo posebno »Polico« Podpornega odseka III. reda sv. Frančiška za starost in onemoglost, s katero potrdimo vsakomur, da se je dejansko vpisal in da bo po izpolnitvi pogojev (če se je vpisal v III. red, in če je že napravil obljube pri III. redu) ostal član Podpornega odseka III. reda. Istočasno izstavimo za vsakega dve kartoteki. V eno kartoteko vpišemo znesek, ki ga vplača bodisi mesečno, polletno ali celoletno ne glede na to ali je bil vpisan v I. ali pa v IX. razredu. V tej kartoteki ne ločimo tudi ali so bili zneski vplačani za nazaj, ali za naprej, ampak vpišemo znesek, ki je bil vplačan in dan, kdaj je bil vplačan. V drugo kartoteko pa vpišemo zneske tako, da je iz te kartoteke takoj razvidno, za koliko mesecev, odnosno za koliko časa ima vplačano. Iz te kartoteke vidimo takoj, če kateri član redno plačuje, ali če kateri član dolguje svoje redne prispevke. Prav tako se v tej kartoteki vidi tudi, če kdo vplačuje za nazaj (če ima namreč kdo še to pravico), tako, da je iz te kartoteke na prvi pogled razvidno, kako vplačuje vpisani član, odnosno članica. Seveda vpišemo vsak, bodisi še tako majhen znesek tudi še v posebno knjigo in sicer tekoče za vsak dan, da vemo, koliko dohodkov ima dnevno Podporni odsek. Pri vsakem vplačanem znesku se tako v kartotekah, kakor tudi v knjigi vpiše, ali je bil znesek vplačan osebno v pisarni, ali je bil nakazan po pošti. Da bo pa vsem jasna približna slika, koliko je s tem dela, vam povemo, da mesečno vplača svoje prispevke osebno v pisarni približno 200 ljudi, po pošti pa okoli 100 ljudi.

Da je že pri osebnem vplačevanju nekaj zamude nameščenca v pisarni, je gotovo vsakomur jasno. Prav tako je pa dosti dela tudi s pošto. Vsako leto vam v početku leta sporočimo, koliko dopisov prejmemo in koliko dopisov odpošljemo. Lahko bi bilo, če bi bili ti odgovori popolnoma enaki in enostavni, toda mnogi člani in članice sprašujejo, koliko bi morali plačati, če bi prestopili iz enega razreda v drugi razred, iz nižjega v višji ali pa narobe in je potrebno, da odgovorimo vsakomur natančno, toda preje moramo vse to izračunati. In s tem se povzroča pisarni delo, ki ga prav za prav nihče ne vidi in nihče ne sluti, morda niti dotični ne, ki prejme odgovor na svoje vprašanje.

Poleg vsega tega pa moramo voditi še posebno knjigo, iz katere je vsak čas razvidno, kakšno je denarno stanje Podpornega odseka, koliko denarja je vloženega pri Poštni hranilnici, koliko je denarja v blagajni itd. Iz te knjige je tudi razvidno, koliko ima stroškov Podporni odsek, koliko izplačujemo mesečno onim, ki so že doslužili odnosno, ki imajo že pravico prejemati stalne mesečne zneske.

Sedaj pa še nekaj o teh zadnjih, katere smo pravkar omenili. Oni, ki postanejo radi starosti ali onemoglosti nesposobni, da si sami sluzijo kruh, dobijo po izpolnitvi »Pogojev« predpisanih v čl. 6. »Splošnih pogojev« Podpornega odseka III. reda pravico prejemati stalni mesečni znesek. Kadar se prijavi član, odnosno članica, da bi rada prejemala pokojnino, pregledamo v pisarni vse podatke, če odgovarjajo vsem »Splošnim pogojem«, nakar upravni odbor sklepa o upravičenosti člana (članice) do prejemanja stalnega mesečnega zneska. Če je član(ica) dopolnil 60. leto starosti, tedaj je brez nadaljnjega sprejet sklep, da ima dotični pravico prejemati stalni mesečni znesek, v nasprotnem primeru (če še ni dopolnil 60. leta starosti), pa mora seveda prinesiti zdravniško spričevalo. Ko je upravni odbor sklenil, da ima član(ica) pravico prejemati stalni mesečni znesek, izračunamo, koliko ima pravico prejemati ter izstavimo posebno polico o stalnem mesečnem znesku in sicer v dveh izvodih. Vsak mora prvi izvod podpisati in vrniti Podpornemu odseku III. reda. Nato izstavimo za vsakega, ki prejema stalni mesečni znesek, zopet posebno kartoteko z natančnim naslovom upokojenca — upokojenke, ki ga nam mora dotični poslati, da vemo na kateri naslov moramo nakazovati vsakomesečno stalni znesek. Iz te kartoteke je zopet razvidno, kdaj je začel kdo prejemati stalni mesečni znesek in v kakšni višini ga prejema. Vsak mesec moramo za vsakega napisati posebno denarno nakaznico z dvakratnim naslovom in zneskom. Vse te nakaznice vpišemo po abecednem redu v posebno knjigo, iz katere je razvidno, koliko izplačamo mesečno na račun teh pokojnin. Seveda pregleda te nakaznice tudi poštna uprava in gorje nam, če se kaj zmotimo. V tem primeru nam poštna uprava popolnoma neusmiljeno vrne nakaznico in ne izplača nakazanega zneska.

Iz prednjega članka lahko razvidite, da je vsak vplačani znesek vpisan pri nas petkrat in vsak izplačani znesek pa štirikrat in da moramo biti radi tega, da se nam ujemajo vse knjige medsebojno, zelo natančni, obenem pa tudi zelo sitni, če zahtevamo od članov ali članic točnost in red.

Marsikaj bi bilo še povedati glede dela v pisarni, n. pr. da moramo na koncu leta napisati precejšnje število naslovov na ovojnice, v katerih pošiljamo položnice vsem onim, ki nakazujejo svoje prispevke po pošti, toda nikakor ne nameravamo razlagati vseh podrobnosti o delu v pisarni, ker bi bilo preobširno. Želeli bi samo to, da bi bili vsi člani in članice natančni pri napovedovanju in pisanju svojih naslovov, obenem pa tudi potrpežljivi, če ne prejmejo takoj odgovora na svoja vprašanja.

Naša skrb pa je, da bo delo v pisarni v redu izvršeno, ker moramo biti vedno pripravljeni, da se vsak čas izvrši pregled vseh knjig in kartotek s strani nadrejene oblasti.

In naj molijo za mrtve...

(Sv. Frančišek As.)

† **Lojzka Štefančič** — Brežice. Dne 9. septembra je v brežiški bolnišnici v 84. letu starosti, oskrbovana in negovana od naših dobrih, usmiljenih sester, umrla Lojzka Štefančič. Bila je že 56 let v III. redu in nekako toliko časa članica Marijine družbe. Birmal jo je škof Slomšek, katerega se je še vedno tako rada spominjala.

Že od rane detinske dobe ji je bila desna noga brez moči. Nosila jo je vse življenje le kot breme in veliko bolečino z vedno ponavljajočim se trganjem. Kolikokrat je revica padla z vsem telesom, posebno zadnja leta in se do krvi potolkla ter vsa obnemogla obležala na pol v joku in napol v smehu vzdikala: »To ni nič, saj je Gospod Jezus tudi padal za nas grešnike!«

Preživljala se je s šivanjem in pustila pri mnogih družinah lep in hvaležen spomin. Že zgodaj je zgubila starše in kot najstarejša (četudi pohabljen) podpirala svoji dve sestri. Ko se je ena sestra omožila in druga umrla, se je Lojzka pridružila dninarici vdovi Polonki, s katero sta si od malih prihrankov oskrbeli v Brežicah dosmrtno stanovanje. Vsak mimoidoči se je rad ozrl v to, kakor v pravljici borno in belo kočico, vse poletje zavito v zelenje in cvetje. Kako šele, če je pred kočico na klopici sedela Lojzka in vsa nasmejana pozdravljala in odzdravljala: »Bog daj, Bog! Bog vam daj zdravje in vse dobro!« Kako vzorna, komaj dosegljiva sloga in ljubezen ju je vezala tekom 42 let skupnega življenja s sostanovalko Polonko, katero je, čeprav 5 let mlajšo iz ponižnosti in spoštovanja, ker je bila Polonka poročena in mati, klicala vedno »mama« — »moja mama«. Kakšno spoštovanje, ljubezen in hvaležnost je gojila šele do duhovnikov! Podpirala jih je z molitvijo in žrtvijo.

V vsej revščini, težavah in trpljenju sta jo spremljala živa vera in neomajano zaupanje v Boga, ki je bilo naravnost občudovanja in

posnemanja vredno. Lojzka ni bila nikdar potrta ali žalostna. In ko se zadnje mesece niti premakniti ni mogla, nas je sprejemala vedno in vedno z otroško vedrostjo in živahnostjo. Čeprav so ji silne bolečine rezale bolestne poteze v obraz, ji izvile vzdih na usta in je eno oko izlivalo solzo, se je že drugo smejalo in bodrilo. Kako modro nas je znala v vsej svoji preprostosti tolažiti v trpljenju in težavah. Mlad in star, bogat in ubog, učen kakor preprost je šel od Lojzke poživljen v veri in zaupanju na božjo pomoč.

In kako velika je bila naša Lojzka v tako redki čednosti h v a l e ž n o s t i! Za vsako malenkost, vsako malo pozornost je bila tako pri srčno hvaležna. Občinska ubožica je bila in v njenih očeh in srcu je bila brežiška občina najboljša v vsej Jugoslaviji, brežiške gospe najbolj plemenite, take bolnišnice kot brežiška ni bilo na celem svetu itd.

Kaj nam je bila ta naša mala, stara in uboga Lojzka, se je videlo še posebno ob njeni lepi smrti. Saj sta naše malo mesto in okolica kar tekmovala z rožami za njeno zadnjo pot. Pogrebna sv. maša (za kar gre hvala požrvovalnosti in dobroti č. g. župnika) je bila z največjo slovesnostjo, z asistenco in slovenskim evangelijem, kot ob velikih praznikih. Krsto, vso obloženo z venci, je vleklo par iskrih belcev. Marijina družba, vsa v cvetju, je spremljala zvesto družico. Tretji red se je s križem in številnim spremstvom poslavljal od ene svojih najboljših sester. Kako lepo in točno je povedal č. g. voditelj Marijine družbe ob slovesu: »Nič ni imela Lojzka, imela pa je živo, neomajno vero. Prosila in upala je vedno neomajno v Boga, da ji pomaga, jo reši in pokliče k sebi, ko bo Njegova sv. volja.«

In zdaj smelo upamo, da že uživa večno srečo pri Njem, ki je bil cilj vsega njenega življenja in hrepenenja.

† **Katarina Šuster — Laško.** Pri svoji sestri v Laškem je umrla dne 7. septembra ljubljanska tretjerednica Katarina Šuster. Naj v miru počiva!

† **Kranjc Lenka — Št. Vid pri Planini.** Dne 27. avgusta je dotrpela v Št. Vidu pri Planini zvesta hčerka sv. Frančiška Lenka Kranjc. Dotrpela! Dolgih 12 let je bila namreč priklenjena na bolniško posteljo. Največji prijatelj v dolgi boleznij ji je bil list »Cvetje«, ki ga je vneto prebiral in tudi povsod priporočala. V tretjem redu je bila pokojna Lenka nad 50 let. Naj se mirno odpočije tam, kjer ni nobenega trpljenja!

D A R O V I

Za tiskarno: 20 din: Šega Terezija; 10 din: Neimenovana; 5 din: Neimenovana.

Za frančiškanske misijone: po 10 din: Kos Frančiška, Medvešek Ana; 5 din: Kralj Marija.

Za kitajskega misijonarja: 124 din: Skupščina III reda Šmartno pri Kranju; 40 din: Kokalj Marija, Šiška; 10 din: Neimenvana.

Za armado sv. Križa: 110 din: Cvelbar Terezija; po 10 din: Turk Neža, Neimenovana; po 5 din: Kralj Marija, Nadlišek Frančiška, Podreberšek Albina.

Za kruh sv. Antona: po 100 din: Neimenovani g. duhovnik dvakrat (po fr. Serafinu in po fr. Primožu); 10 din: Gostiša Marija.

Za sklad Cvetja: 5 din: Neimenovana.

Za večno luč v kolegiju: 20 din: Neimenovana; po 10 din: tri neimenovane, Klep Ana, Podjed Marija, Sever Minka, Zupančič Ana; 5 din: Jovan Marija.

Novi naročniki: preč. g. Babšek Franc, župnik, preč. g. Rantaša Anton, Srebot Mihael.

Anton Sfiligoj

Ljubljana — Frančiškanska ulica 1

Poleg frančiškanske cerkve

ima v zalogi veliko izbiro jasic v veličinah
5, 7, 9, 12, 15, 20, 30 in 40 cm

Dobijo se kompletne garniture od 80 Din
in posamezni komadi od 5 Din dalje

Lepe božične razglednice se dobijo od
50 par naprej